

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 1-2

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ*

Και πάντοτε μὲν ὁ ἄνθρωπος ἔχει καθήκον νὰ προσέχη καὶ νὰ ἐξετάζη τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἢ ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους παρέχει ζωηροτέραν ἀφορμὴν αὐτεξετάσεως καὶ αὐτομελέτης. Ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὁ τόσον διακριθεὶς κατὰ τὴν μακροαίωνα ἱστορικὴν του διαδρομὴν καὶ τόσον πνευματικῶς προαχθεὶς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὥστε νὰ καταστήσῃ τὴν μικρὰν Ἑλλάδα σεπτὴν καὶ ἀθάνατον κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ αἰώνιον θαῦμα πάσης τελειότητος τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ τῆς τέχνης διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῆς ἀνθρωπότητος, ὕστερον δ' ἐν τῷ Χριστιανισμῷ διαδραματίσας τὸ σπουδαιότερον πρόσωπον διὰ τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων καὶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν εἰς τὴν ζωὴν του, βαρύνεται ὑπὸ μεγάλης πνευματικῆς κληρονομίας καὶ ὀφείλει συνεπῶς, πολὺ περισσότερον νὰ διερωτᾶται κατὰ τὰς καμπὰς τοῦ χρόνου ἂν ἡ σταδιοδρομία του εἶνε ἀνταξία τοῦ παρελθόντος του, ἂν ἄγεται ἀπὸ ἰδεώδη ἀντάξια πρὸς τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλά τοῦ παρελθόντος ἰδεώδη, δυνάμενα νὰ ἐξασφαλίσουν τὸν μέλλον του.

Πέριξ καὶ μακρὰν ἡμῶν μικροὶ καὶ μεγάλοι λαοὶ ἔχουν τὰς δικαίας ἐθνικὰς ἐγκανχήσεις καὶ ἀξιώσεις των καὶ δι' ὄλων τῶν δυνάμεων των τείνουν πρὸς ὄρισμένους σκοποὺς, μὲ πρόγραμμα προδιαγεγραμμένον, χωρὶς νὰ παραμελοῦν τὰς καθημερινὰς των ἀνάγκας, τὰ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα. Καὶ ἡμεῖς, ὡς λαός, ἔχομεν πρὸ ἡμῶν ὀρθούμενα τοιαῦτα προβλήματα, ὅχι βεβαίως εἰς βαθμὸν μέγαν καὶ εἰς ἔκτασιν τοιαύτην, τὴν παρατηρουμένην εἰς ἄλλους λαοὺς. Ἀλλ' ὅτι λείπει, ἴσως, εἰς ἡμᾶς, εἶνε τὸ πρόγραμμα καὶ ἡ ὄρισμένη κατεύθυνσις. Αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου στεροῦνται ὄρισμένης κατευθύνσεως. Ἐνῶ δὲ παρὰ τοῖς

* Ανακοίνωσις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τὸ ὀρθόδοξον χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου ἀθηναϊκοῦ τύπου τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ νέου ἔτους.

ἄλλοις λαοῖς, κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, ἔξαιρετικὴ ἀπεδόθη προσοχὴ εἰς τὴν θρησκείαν, ὡς εἰς τὸν σπουδαιότατον παράγοντα τῆς ζωῆς, παρ' ἡμῖν, δυστυχῶς, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε παρηγκωνισμένος ὁ παράγων οὗτος, καθ' ἑκάστην δὲ λαμβάνει ἀφορμὰς ἢ Ἐκκλησία νὰ παραπονητῆ καὶ διαμαρτυρητῆ διὰ τὴν παραγκώνισιν αὐτὴν, τῆς ὁποίας ὀλέθρια ἤδη ἐκδηλοῦνται τ' ἀποτελέσματα. Τὸ μεγαλύτερον δὲ παράπονον αὐτῆς εἶνε ὅτι ἀφῆθη ὁ ἐφημεριακὸς Κλήρος ἄνευ τῆς προσηκούσης μερίμνης ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, παρὰ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰς ἐπὶ ἕνα αἰῶνα ἐπαναλαμβάνομένας ἐπαγγελίας τῆς.

Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ στραφῶμεν πρὸς τὴν ζωοπάροχον τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας πηγὴν καὶ νὰ αἰσθανθῶμεν τῆς Ἐκκλησίας τὴν θεομὴν θαλπωρὴν εἰς τὴν ζωὴν μας, διὰ νὰ προσλάβῃ αὕτη τὸν ὑψηλὸν της χαρακτῆρα καὶ ἐπιτύχῃ τοὺς ἀληθεῖς της σκοπούς. Πλανῶνται ὅσοι νομίζουν, ὅτι μόνον δι' ὑλικῶν μέσων δύνανται νὰ βελτιωθοῦν οἱ ὄροι τῆς ζωῆς. Τὰ ὑλικά μέσα ἄνευ τῆς ζωοποιούσης αὐτὰ πνοῆς τοῦ πνεύματος εἶνε νεκρὰ καὶ ἀνερέργητα. Ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὅσον δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ζωὴν του ἐπὶ θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν, δὲν ἠμπορεῖ κἄν νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς, τὴν ἐξ αὐτῆς χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Διότι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς λογικοῦ καὶ πνευματικοῦ ὄντος, δὲν πρέπει νὰ διέπουν μόνον οἱ φυσικοὶ νόμοι, ἀλλὰ πρὸ πάντων οἱ νόμοι τοῦ πνεύματος. Ὅταν παύσουν νὰ λειτουργοῦν οἱ τελευταῖοι οὗτοι νόμοι, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπίπτει εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ ἀλόγου ζώου.

Μόνον ἡ ἀγία ἡμῶν θρησκεία, ὡς πηγὴ τῆς ζωῆς τῆς ἀληθινῆς, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐξυψώσῃ καὶ νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῆ, νὰ λύσῃ ὅλα τὰ προβλήματα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ οἰκονομικὰ. Διότι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, θεωροῦσα τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν παραγωγὴν καθόλου ὡς βάσιν τῆς εὐημερίας καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν, παρέχει τὴν μόνην ὀρθὴν λύσιν εἰς τὰ κοινωνικὰ προβλήματα. Διδάσκει μὲν, ὅτι «ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ», ἀλλὰ ταῦτοχρόνως καταδι-

ἄξει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ὀκνηρίαν, «ὁ μὴ ἐργαζόμενος μηδὲ ἐσθιέτω», ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν ἀνάλητον πλοῦτον, τὸν ἐκμεταλλεύμενον τὸν τίμιον ἰδρωτὰ τοῦ ἐργάτου, τὸν ἀσυγκίνητον καὶ ἀνελεήμονα πρὸς τοὺς πάσχοντας. Διδάσκει τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν, τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν σωφροσύνην. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀποκρούει τὸν ἐγωϊσμὸν, τὸν αἷτιον πάσης ἀδικίας καὶ πάσης διαιρέσεως, διδάσκει δὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν πολιτῶν, τὴν φιλαλληλίαν καὶ κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην, τὴν ἐλεημοσύνην, μόνον δὲ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀρχῶν τούτων δύνανται νὰ εὑροῦν τὴν ὀρθὴν λύσιν τῶν ἐκάστοτε ἐμφανιζόμενα προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ νὰ προληφθῇ ἡ κοινωνικὴ ἀποσύνθεσις καὶ καταστροφή ἐκ τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐκείνων ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι ζητοῦν νὰ ὑποβιάσουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀλόγων ζώων, νὰ τὸν καταστήσουν ἀπλὴν μηχανήν, κινουμένην ὑπὸ φυσικῶν μόνον νόμων. Δυστυχῶς, καίτοι παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπικρατήσουν τοιαῦτα ἰδέαι, ἐν τούτοις ἡ ἐπίμονος προπαγάνδα καὶ προσπάθεια πρὸς διάδοσιν αὐτῶν τῇ ἀνοχῇ, δυστυχῶς, τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν, ἐπιτρεπουσῶν ἀχαλίνωτον ἐλευθερίαν εἰς τοὺς προπαγανδιστὰς τοῦ κακοῦ, παρήγαγε λίαν ἐπικίνδυνον κατάστασιν. Ἀνέπτυξεν ἰδίως τὸν κτηνώδη ἠδονισμὸν διὰ τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων, θεαμάτων καὶ ἀκροαμάτων, διὰ τῶν ὁποίων μολύνεται καὶ φθειρεται ὁ ὕγιης Ἑλληνικὸς ὄργανισμὸς καὶ σύρεται πρὸς τὸν ἐκφυλισμὸν, τείνει δὲ νὰ δημιουργήσῃ ἐν Ἑλλάδι ἐπικίνδυνον παρασιτισμὸν καὶ ἀνεργίαν ἀνευ πραγματικῆς ἀνάγκης.

Πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐντεῦθεν ἐπαπειλουμένης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀποσυνθέσεως, ἀνάγκη νὰ ἐγκολπωθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς βαθυτέρον τὰς ζωγόνους ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ νὰ ἐμφορηθῇ ἀπὸ τὰ μεγάλα του καὶ ὑψηλὰ ἰδεώδη. Οἱ δὲ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς χώρας ἀνάγκη νὰ θέσουν τέρας εἰς τὰς ἐσωτερικὰς διαμάχας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαντλοῦνται αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις καὶ παράγεται ἀτμόσφαιρα τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου πνιγηρὰ καὶ ἀνήσυχος. Ἄς μὴ λησμονοῦν, ὅτι αὐτοὶ θὰ παρέλθουν, θὰ μείνῃ δὲ τὸ ἔθνος μὲ τὰς συνεπειὰς τῶν πράξεων τῶν ἡγετῶν του. Τὸ μῖσος εἶνε δύναμις ὀλοθρευτικὴ. Μόνη ἡ ἀγάπη, ἡ προλαμβάνουσα τὰς διαιρέσεις καὶ ἐξασφαλίζουσα τὴν εἰρήνην, δημιουργεῖ τὴν εὐτυχίαν καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν.

Εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὁμόνοια, ὡς καρποὶ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ἐπικρατήσουν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ὅπως τὸ ἀρχόμενον νέον ἔτος

ἀποβῇ εἰρηνικὸν καὶ εὐτυχὲς κατὰ πάντα, διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ.

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ τελευταίως ἐκδοθεῖσα ἐφημερίς «Ἑθνικὴ Σημαία» ἐκπρόσωπος νέας πολιτικῆς παρατάξεως ἔθεσεν ὡς μίαν τῶν κεντρικῶν γραμμῶν τοῦ προγράμματος αὐτῆς τὴν ἐξύψωσιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς προαπαιτούμενον τῆς εὐημερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ κράτους ἐὰν τοῦτο πρόκειται ἐσωτερικῶς νὰ συγκροτηθῇ καὶ ἐξωτερικῶς νὰ ἀσκήσῃ ἠθικὴν τινα ἐπιβολήν. Εἶναι παρήγορον τὸ γεγονός, ὅτι καὶ πολιτικὴ τις μερίς ἐν Ἑλλάδι ἐμφανίζεται ἀρχομένη ἐκείθεν ὁποῦθεν πᾶσαι ὤφειλον νὰ ἀφορμῶνται, ὡς ἐπραξε τοῦτο ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ ζωῆς γοητευόμενος ἐκ τῆς δόξης καὶ τῆς ἀκμῆς, ἧς ἀπῆλθεν ποτε κρατῶν ἐν τοῖς στέροις αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἐλευθέρως ἐλευθέρως ὄρωσαν καὶ διοχετεύουσαν τὸ πνεῦμα τῆς ἀρετῆς, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς αὐτοθυσίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος. Ἡ οὕτως ἐπιγενομένη ἐσωτερικὴ ψυχικὴ τοῦ ἔθνους ἀλκὴ εἶναι ἀπαραίτητος πρᾶγματι πρὸς ἀσκῆσιν ἠθικῆς ἐπιβολῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔθνων.

Ἡ τοιαύτη τοῦ ἔθνους πρόθεσις ἐξεδηλώθη εἰς τὰς ἀποφάσεις πασῶν τῶν ἐθνοσυνελεύσεων, ἐν αἷς πάντοτε ἡ θρησκεία ἐπέθη ὡς ἀφετηρία τῆς περαιτέρω ὁράσεως τοῦ ἔθνους καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καθωρίσθη διακεκριμένη θέσις μεταξὺ τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν διὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ἱερῶν κανόνων ὡς ἐπικρατουσῶν διατάξεων ἐπὶ παντὸς τυχόν ἐν τῷ μέλλοντι νομοθετήματος ἀντιθέτου. Δυστυχῶς τῆς ἀρχῆς ταύτης ὅχι ἀπλῶς ἀπεμακρύνθησαν αἱ ἀπὸ ἐκατονταετίας Κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ παντελῶς ἐλησημόνησαν αὐτὴν ἢ καὶ πλειστάκις δι' ἀντιθέτων νομοθετημάτων ἐπολέμησαν καὶ ἀπεμάραναν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ὄργανισμὸν προωρισμένον νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῆς θρησκείας. Λογικῶς εἶναι ἀνερμήνευτος ἡ τάσις αὕτη. Καὶ ἐνῶ ἐπὶ πασῶν σχεδὸν τῶν γραμμῶν τῆς πολιτικῆς ζωῆς οὐδεμία ἐνόησις ἐν τῷ ἔθνει παρουσιάζεται, παραδόξως, παραλόγως καὶ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἔθνους παρουσιάζεται ταύτης καὶ ἐνόησις κατευθύνσεως ἐν τῇ ἀντικλησιαστικῇ πολιτικῇ πασῶν τῶν ἀπὸ ἐκατονταετίας Κυβερνήσεων.

Ἄλλ' ἵνα μὴ μείνῃ λίαν ἀόριστος καὶ ἀκαθόριστος ἢ διὰ τῆς «Ἑθνικῆς Σημαίας» διακηρυσσομένη ἐκκλησιαστικοφροσύνη καὶ οὕτως εἰπεῖν καθοδηγηθῇ

ή νεοστί ἐκφαινομένη πολιτική μερίς, ὁ σοφὸς Καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Χρ. Ἀνδροῦτσος διὰ τριῶν ἀλλεπαλλήλων ἄρθρων τῆς 10, 11 καὶ 12 Δεκεμβρίου π. ἔ. ἐν τῇ «Ἐθνικῇ Σημαιᾷ» ὑπὸ τὸν τίτλον «Σεβασθῆτε τὴν Ἐκκλησίαν» ἐρυγνεύει πῶς ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατέπεσεν εἰς τὸ σημεῖον εὐρίσκειται σήμερον ἀδυναμίας, καταντήσασα παράρτημα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐστερημένον πάσης ἐλευθερίας καὶ πρωτοβουλίας καὶ ἀποτελοῦσα στάδιον ἀπεριορίστου ἐκμεταλλεύσεως καὶ συναλλαγῆς τῶν πολιτικῶν. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ προτεστάντου Μάουρερ, ξένου πρὸς πᾶσαν ἔννοιαν καὶ σκοπὸν τῆς Ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς μορφῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανισμοῦ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κράτει, καὶ ἡ μυωπία τῶν ἐφεξῆς πολιτικῶν προσώπων ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐξετηδένισαν τὰς προθέσεις τοῦ ἔθνους καὶ ἀπεμάρναν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν καὶ παρήγαγον τὸ σημερινὸν κατάντημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὃ ὅποιος ἐμφανίζει εἰκόνα ἀκαθορίστου θρησκευτικῆς καταστάσεως καὶ ἰδεολογίας ἄνευ περιεχομένου σοβαροῦ δυναμένου νὰ διαζωγραφηθῇ παρὰ τοῖς μὲν ὡς ἀδιαφορία θρησκευτικὴ καὶ παρὰ τοῖς δὲ ὡς τυπολατρεία.

Ὁ σοφὸς Καθηγητὴς ὑποδεικνύει ἐν τέλει τὰ μέτρα τὰ ληπτέα πρὸς διόρθωσιν τῆς καταστάσεως καὶ ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν πεδῶν τῆς πολιτείας καὶ φρονεῖ ὅτι ἐλάχιστοι μόνον κληρικοί ἀρκουσι ἵνα ἀναλάβωσι διὰ κηρυγμάτων καὶ δημοσιεύσεων νὰ διαφωτίσωσι τὸν ἀνίδεον λαὸν καὶ κατατοπίσωσι τοὺς πολιτικούς ἀνδράς τοῦ κράτους ὑπὲρ τῶν ἀπαραγράπτων δικαίων τῆς Ἐκκλησίας. ὑπὲρ τῶν δικαίων τῶν τόσων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Καὶ ἄλλοτε ὁ κ. Ἀνδροῦτσος ἠσχολήθη καὶ ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας δι' ἄρθρων καὶ εἰδικῶν συγγραφῶν θέτων πάντοτε τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ δογματικὴν δόξαν πρὸς λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων, φρονῶν ὅτι μόνον τὸ καὶ θεωρητικῶς ὀρθὸν δύναται νὰ ἦ καὶ πρακτικῶς τοιοῦτον, ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν τελευταίων σοβαρωτάτων ἄρθρων καὶ ὑποδείξεων τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ ἐντύπωσις εἶναι μεγίστη καὶ εἶναι περιττὸν νὰ ἐξάρωμεν τὴν συγκίνησιν ἢ ὅποια παρήχθη εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικούς κύκλους, ἀνεμένετο δὲ τοιαύτη καὶ παρὰ τοῖς πολιτικοῖς. Ἄλλ' οὗτοι εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν ἀναισθησίας ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Αἰμωδία ἕκαστὸν ἑτῶν δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ παρέλθῃ ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἂν δὲν κτυπηθῶσιν αἱ κνήμαι. Ἀφορμώμενοι ἀπὸ τῶν ἐν λόγῳ παρηγόρων ἄρθρων ἀπηυθύναμεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς «Ἐ-

θνικῆς Σημαιᾶς» δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ φύλλον τῆς 22 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ προεκαλέσαμεν ἵνα ἡ νεαρὰ πολιτικὴ μερίς σαφῶς καθορίσῃ τί ἐννοεῖ ὅταν λέγῃ ὅτι θὰ ἔχῃ ἐκκλησιαστικὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τίνων μέτρων θὰ ἐπιδιώξῃ ταύτην. Δυστυχῶς ἄχρι τοῦδε οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπάντησιν καὶ πολὺ φοβούμεθα ὅτι ἢ πρόθεσις περὶ ἐξυψώσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐρρίψθη εἰς τὸ μέσον ὡς ψυαλίς σάπωνος πρὸς ἄγραν συμπαθειῶν, ὅπως ἔπραξαν αἱ μέχρι τοῦδε ἀναφανίσαι μερίδες ἐκμεταλλεῦμεναι τὴν καλωσύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἱκανοποιεῖσθαι μέχρι σήμερον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ τελετουργικὸν μέρος τῆς θείας λατρείας τῶν δὲν ἐθῆγγ διὰ νόμων, ἀγνοεῖ τὴν ἐσωτερικὴν ἀδυναμίαν εἰς ἣν περιέστη, ἢ Ἐκκλησία του, τὸ ἀξιοθρήνητον κατάντημα εἰς ὃ εὐρίσκειται Αὕτη πεπεδημένη, ψυχροραγοῦσα διαρκῶς καὶ θασανίζομένη ὡς ὃ μὴ ἀποθνήσκων ἀμαρτωλός, ἢ Ἐκκλησία του, ἢ ὅποια πάντοτε εὐηργέτησε, πάντοτε ἐφώτισε, πάντοτε προήγαγε, πάντοτε προώθησεν εἰς ἀκμὴν, ἢ ὅποια ἐν ἡμέραις σκοτειναῖς δουλείας καὶ δυστυχίας τοῦ λαοῦ δὲν ἀπέκαμε δρῶσα, παρηγοροῦσα, συγκρατοῦσα, σώζουσα, ἢ ὅποια οὐδέποτε ἐλιποψύχησεν οὔτε ἐκλονίσθη πρὸ τῶν κινδύνων, ἀλλ' εὐχαρίστως ἔθηκε τὴν κεφαλὴν τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς πατριαρχῶν, ἱεραρχῶν, ἱερέων, διακόνων καὶ μοναχῶν. Καὶ δὲν ἀποκάμνει καὶ δὲν ἀποδυσπετεῖ πρὸς τὰς θυσίας καὶ δὲν ἐγκαταλείπει τὸν λαὸν καὶ ὅταν πρόκηται ἐξ ἄλλοτρίου σφάλματος νὰ σφάζηται. Ὡς Σμύρνη, Σμύρνη, ὅταν σὲ ἐγκατέλιπον πρὸ τοῦ κινδύνου αἱ λοιπαὶ σου ἐξουσίαι, ὃ ἱεράρχης σου, ἐκπροσώπων τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐκκλησίας του σθένος, δὲν σε ἐγκατέλιπε, ἠρνήθη νὰ φύγῃ, ἔμεινεν ἵνα ἀποθάνῃ ἢ ψυχῇ αὐτοῦ μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐσφάγῃ.

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Η ΘΟΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΣΥΝΗΣ Α'

Τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἐνωσις τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἀρχίζουσα ἀπὸ Ρώμης, φθάνουσα εἰς Λονδίνον καὶ καταλήγουσα εἰς Οὐασινγκτῶνα ἵνα ἐξαρηθῇ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, στερεωθῇ δὲ καὶ ζῆση εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας, ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν τοιαύτη εἶναι ὡραῖον καὶ εὐχάριστον ἄκουσμα καὶ ἀνάγνωσμα, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς ἀναγεγεννημένας ψυχάς, τὰς ἐχούσας πεφωτισμένην τὴν διάνοιαν ἐν τῇ ἀληθινῇ πίστει εἰς τὸν Χριστόν, τὸν φανερωθέντα ἐπὶ γῆς ἀληθινὸν Θεόν. Εἰς τοὺς μὴ

ἔχοντας ὅμως αὐτὴν τὴν ἀναγεννώσαν πίστιν διανοουμένους κληρικούς καὶ λαϊκούς, φιλολόγους καὶ δημοσιολόγους, φιλοσόφους καὶ θεολόγους, τοὺς ἐκπροσωποῦντας ἐν τῇ χριστιανῶσυνῃ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐξουσίας καὶ προτενεργοῦντας ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν τῆς οἰκουμένης, εἰς πάντας αὐτοὺς τὸ ἄκουσμα καὶ ἀνάγνωσμα τοῦτο εἶναι μία ἐξωφρενικῆς δῆθεν φανταστικότητος γνώμη ἀκατάληπτος, ἢτε τάχα ἀπραγματοποίητος.

Καὶ βεβαίως δὲν ἔχουν ἄδικον οἱ τοιοῦτοι, τὸ ἀκατάσχετον ῥεῦμα τῆς παρούσης ζωῆς τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν παρατηροῦντες καὶ προσηλούμενοι εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ χριστιανικοῦ κράτους, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκουν. Διότι δὲν ζῶσι ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς εἰς τὸν ἐλεύθερον ὁρίζοντα τῆς ἀληθείας, τὸν ὅποιον ἤνοιξεν καὶ ἐστερέωσεν ὁ Θεὸς τῆς Ἀληθείας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ εἰς τὸν ὅποιον εἰς μόνον ἐννοεῖται, ὅτι ὑπάρχει Θεὸς ἀληθινὸς καὶ εἰς μόνον εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἔννοιάν του, τὴν ζωὴν του καὶ τὸν αἰώνιον προσοσμὸν του ὑπάρχει ὁ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθεὶς ἄνθρωπος καὶ δὲν εἶναι πολλοὶ καὶ διάφοροι Χριστοὶ καὶ Θεοί, οὔτε πολλὰ καὶ διάφορα εἶδῶν εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ τὸ πνεῦμά των ἄνθρωποι. Ἡ ἔννοια αὐτὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων προσωπικῆς σχέσεως, αὐτὴ εἶναι ἡ θρησκεία ἡ παγκόσμιος, τὴν ὁποίαν ἴδρυσεν ὁ Χριστὸς διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίας αὐτοῦ, καὶ αὐτὴν τὴν θρησκείαν ἀκριβῶς διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιόν του, θρησκείαν, διὰ τῆς ὁποίας πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν εἶναι ἠνωμένοι εἰς μίαν ψυχὴν καὶ καρδίαν, ἔχουν μίαν πίστιν, ἐν τῷ καθοδηγοῦν Πνεύμα, ἐν βάπτισμα, ἐν Θεὸν καὶ Κύριον, ἐν τρόπον λατρείας, ἐν τρόπον ζωῆς, τρόπον ἀληθείας, δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης. Αὐτὸ εἶναι καὶ Ἐκκλησία Χριστοῦ καὶ ζωὴ ἀνθρώπων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Ἐκκλησίαι διηρημέναι, ἐκάστη μὲ ἄλλο πνεῦμα πίστεως καὶ θείας λατρείας, δὲν εἶναι γνήσιαι Ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ, οἷτε ζῶσι τὴν θρησκείαν τὴν ὁποίαν ἔφερον ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ κἀμνον τῆς θρησκείας ἐκμετάλλουσι διὰ τὴν κοσμικὴν ἐπίγειον ζωὴν πρώτων καὶ κατὰ δεύτερον λόγον διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ζῶσι εἰς τὸν ἀποκαλυφθέντα πνευματικῆς ἐλευθερίας ὁρίζοντα, εἰς τὸν ὅποιον θὰ συνήντων τὸν ἕνα Θεὸν καὶ Κύριον.

Οἱ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν ἐκπρόσωποι, οἱ μὴ ζῶντες ἐν πνεύματι πίστεως ἀληθινῆς εἰς τὸν εἰρημένον πνευματικὸν ὁρίζοντα, αὐτοὶ δὲν ἐννοοῦν ἔνωσιν Ἐκκλησιῶν, δὲν ἐννοοῦν μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῶν οὐκὼ πρώτων αἰώνων. Δι' αὐτοὺς ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν εἶνε ἀκατάληπτος, ἢτε ἀπραγματοποίητος. Εἰς τὴν στενὴν ἀντίληψιν τῶν οὕτω ζώντων οἰκτιρμοῦ ἄξιος θεωρεῖται ὁ ἔχων τὴν γνώμην ταύτην καὶ θέλων νὰ παραστήσῃ αὐτὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὴν ζωὴν τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν διὰ νὰ εἶνε ταῦτα ἄξια νὰ ὀνομάζωνται χριστιανικά. Ἀ ὅτι ἀκούοντες ἔνωσιν Ἐκκλησιῶν ἀρχομένην ἀπὸ Ρώμης καὶ καταλήγουσαν εἰς Οὐασινγκτῶνα, διὰ νὰ ἐξαρηθῇ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, Ἱερουσαλήμ, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ στε-

ρεωθῇ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, ἀποροῦν φανταζόμενοι, ὅτι εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἐξαίρει κατὰ προσωπολατρείαν τοὺς ἀρχηγούς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συστήματος εἰς ὁ ἀνήκει, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνεταί λόγος περὶ αὐτῆς. Ἡ συνείδησις ὅμως τῶν ἀπανταχοῦ ἀληθινῶν πιστῶν ἐπιθυμεῖ καὶ θέλει τὴν ἔνωσιν ταύτην καὶ εὐχαρίστως ἀκούει περὶ αὐτῆς, διότι ἀποστρέφεται τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς συγκρούσεις καὶ πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι ταπεινώσεις καὶ συγκατάβασεις, δὲν εἶναι ἀγάπη καὶ εἰρήνη, δὲν εἶναι ἐπίεκα καὶ μακροθυμία, πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι Χριστός. Καὶ διὰ τὴν συνείδησιν τῶν τοιούτων χριστιανῶν γράφομεν καὶ πληροφοροῦμεν τίς εἶναι ὁ Χριστιανισμὸς ὡς ἀνθρωπισμὸς καὶ πολιτισμὸς, ὡς εὐημερία καὶ χαρὰ καὶ μέσα εἰς τὰς ἀναποφεύκτους βιωτικὰς θλίψεις καὶ τοὺς ποικίλους πειρασμούς, ἀποβλέποντες εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἐκ τοῦ θαύματος τῆς στερεώσεως τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ βεβαιούμεθα ὅτι θὰ νικήσῃ ὁ Χριστὸς μέχρι τέλους ἐκ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως τῶν ἀξίων αὐτοῦ ἀγαθῶν καὶ εὐσυνειδήτων ψυχῶν, ὅσας δὲν διέστρεψεν ὁ φθῶνος, δὲν ἐσκότισεν ἡ ἡλιθοεργὸς οἰκισίς καὶ δὲν ἐδούλωσεν ἡ φιλαργυρία. Καὶ εἰς τὸν Παπικὸν δὲ Καθολικισμὸν καὶ εἰς τὰ Προτεσταντικὰ συστήματα πανταχοῦ δυσσαρίθμηται εἶναι αἱ ψυχαι αἱ φωτισμένα ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν ἀγαθῇ συνειδήσει ἐπιθυμοῦσαι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ἀπόδειξις οἱ μεγάλοι φιλόανθρωποι χριστιανοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ οἱ μάρτυρες τῆς πίστεως Ἱεροπόστολοι. Αὐτοὶ πάντες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐμικραθῇ ἐν τῇ θρησκείᾳ τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐνότης εἰς μίαν πίστιν, εἰς ἕν Πνεῦμα, ἐν μιᾷ καρδίᾳ μὲ μίαν οὐράνιον ἐπιπέδα. Καὶ ἀναντιρρήτως ἡ συνείδησις τῶν τοιούτων ψυχῶν, τῶν ἀναγεγεννημένων τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ἐπιθυμεῖ τὴν ἔνωσιν.

Πρᾶγμα ὅμως παράδοξον, ὅσον καὶ θλιβερόν. Ὑπάρχουν δυστυχῶς ἐκπρόσωποι Ἐκκλησιῶν καὶ ἀνώτατοι λειτουργοὶ τῆς θρησκείας τῆς ἀγάπης καὶ θεολόγοι ἐπιστήμονες τῆς διαιρέσεως φίλοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἔνωσις τοιαύτη εἶναι οὐτοπία, διότι φρονοῦσιν ὅτι Ἐνωσις Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν παρούσαν ἐποχὴν τοῦ ἀτομικισμοῦ εἶναι ἀκατάληπτόν τι καὶ ἀπραγματοποίητον.

Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ, ὁ Παράκλητος, ὁ ἐμπνέων καὶ ἰθύνων τὰς ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης ἀγνάς ψυχὰς, πανταχοῦ πνέει καὶ διὰ μυστηριώδους ἐπενεργείας καταρτίζει τὰς ἐπιδεκτικὰς ψυχὰς διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ ὁποία γενήσεται μία Ποίμνη ὑπὸ ἕνα Ποιμένα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Β'

Ὁ Χριστὸς Σωτὴρ Νικητῆς.

Ὁ Χριστὸς εἶναι νικητῆς. Τὸ Μαρτύριον τῆς μέχρη Σταυροῦ συγκαταβάσεώς του καὶ ἡ σημερινὴ παγκόσμιος δόξα του πάντας τοὺς γοῦν ἔχοντας καὶ μὴ διεστραμμένους εἰς τὴν καρδίαν των βεβαιώνουσι, ὅτι εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁ παντοδύναμος καὶ πανίγαθος. Εἶναι Μυστήριον ἢ Προσωπικότης του.

Είναι πραγματικότης ἡ Παντοδυναμία του. Καὶ ἐπάνω εἰς τοὺς διωγμοὺς καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἔξοντώσεως καὶ καταστροφῆς ὁ θρίαμβός του κατορθώθη καὶ ἡ δόξα του ἐστερεώθη ἐν τῇ συνειδήσει πάντων τῶν εὖ φρονούντων ἀγαθῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπεκράτησεν ὁ Χριστὸς ἐν τῷ κόσμῳ ὡς ἰδέα καὶ ἠθικὴ ἀρχὴ ἀνθρωπιοῦ καὶ πολιτισμοῦ καὶ συνετέλεσθη ἡ προφητευθεῖσα στερέωσις τῆς θρησκείας του. Εἶπε: «ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς πάντας ἑλκύσω πρὸς ἑαυτόν»· πράγματι δὲ δύο τρίτα τῆς ἀνθρωπότητος ἐλκυσθήσαν ἤδη εἰς Αὐτὸν μὲ τὸ συναίσθημα καὶ τὸ φρόνημα τῆς ἀγάπης καὶ μὲ αὐτιαίρησιν. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίβην ἔξετε. — εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς του— ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον»· Καὶ ὅλη δὲ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι προφητεία διὰ τὴν ἐπικρατήσιν ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἀγαπῶντος παναγίου καὶ παναγάθου Πνεύματος κατὰ τῆς κακουργούσης ὕλης, ἡ ἱστορία δὲ τῶν τεσσάρων πρώτων μαρτυρικῶν αἰώνων καὶ τῶν μέχρι τοῦ ὀγδόου αἰῶνος ὁμοιοζόντων πρὸς αὐτοὺς εἶναι ἱστορία πραγματοποιήσεως καὶ πληρώσεως τῶν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ προφητειῶν. Ἄλλῃ καὶ ἡ μέχρι σήμερον ἱστορία γεγονότων, τῶν ὁποίων δημιουργοὶ εἶναι νεώτεροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀνυποκρίτως μιμούμενοι τοὺς Πατέρας τῶν χροσῶν ἐκείνων αἰώνων τοῦ Πνεύματος, εἶναι ἐκπλήρωσις τῶν προφητικῶν προοδησῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς θρησκείας του.

Ὅταν λοιπὸν ἔχωμεν τόσα τεκμήρια ὅτι πᾶν ὅ,τι προεφητεύθη περὶ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐπικρατήσεως αὐτοῦ ἐπληρώθη παρ' ὅλας τὰς ἀντιδράσεις τὰς ἐπιμόρους καὶ τοὺς διωγμοὺς τοὺς φοβεροὺς, πῶς δυνάμεθα νὰ ἀμφιβάλωμεν, ὅτι θὰ πληρωθῇ ἡ περὶ τῆς γενικῆς ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἐπικρατήσεως σαφῆς προφητεία τοῦ Θεανθρώπου Σωτήρος, κατὰ τὴν ὁποίαν πάντας τοὺς ἀξίους αὐτοῦ πιστοὺς θὰ συναγάγῃ καὶ «γενήσεται μία ποίμνη εἰς Ποιμὴν», ἀφοῦ «πάντας θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», καὶ πῶς δὲν εἶναι βλασφημία εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ ἡ διαίρεσις τῆς μιᾶς θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας του εἰς θρησκευτικὰ συστήματα, εἰς Παπικὸν Καθολικισμὸν καὶ εἰς Προτεσταντικὰς ὁργανώσεις ὑπὸ τύπον Ἐκκλησίας, παρφοδούσης τὴν μίαν Ἐκκλησίαν, ἣν ἴδρυσεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς; Καὶ πῶς δὲν πρέπει νὰ εἶναι παντὸς ὀρθοδόξου φρόνημα ἡ πεποιθήσις ὅτι θάττον ἢ βράδιον θὰ συνεχισθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀψευδοῦς στόματος τοῦ Θεανθρώπου προαναγγελθεῖσα περισυναγωγὴ καὶ ἔνωσις εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς μίαν ποίμνην ὑπὸ τὸν ἓνα Ποιμένα: Καὶ τίς ὀρθοδόξων δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ, ὅτι ὁ παντοδύναμος Θεὸς ἐν χρόνῳ, ὃν ἐκεῖνος οἶδε, θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ πρώτον εἰς τοὺς ἐν Ρώμῃ, τὴν συναίσθησιν τῆς ἀληθινῆς πίστεως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐκ τῆς πίστεως ταύτης ταπεινοφρονοῦσαν ἀγάπην; Καὶ πῶς δύναται ὀρθοδόξων ἐν τῇ πίστει νὰ ἀμφιβάλω ὅτι θάττον ἢ βράδιον τῇ προνοίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ παντοδυνάμου Πνεύματος τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ θὰ συνεχισθῇ ἐν Ρώμῃ ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ συναν-

τήσῃ ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία τὴν Ὀρθοδοξίαν, θὰ τὴν ἐνστερνισθῇ, καὶ ὡς μία μετ' αὐτῆς συνισταμένη οὐρανία δύναμις θὰ ἐνώσῃ τὰς δυσαριθμήτους Προτεσταντικὰς ὁργανώσεις; Διότι οὐδεὶς ἀπληλαγμένος ἐγωῖστικὸς φανατισμὸς ἀπροκατάληπτος μελετητῆς τῶν τῆς Χριστιανισμοῦ πραγμάτων δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ ὅτι οἱ πλήρεις θερμῆς καὶ εὐλικρινοῦς πίστεως πρὸς τὸν Χριστὸν Προτεστᾶνται, ὅταν εἴρουν τὴν Ρώμην ὀρθοδοξοῦσαν συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία εἶναι τὸ μελέτημά των τὸ κύριον καὶ παντοτεινόν, ὅταν ἴδουν τὴν Ρώμην εἰς τὰ πράγματα διεπομένην ἀπὸ τὴν ταπεινοφρονοῦσιν ἀγάπην καὶ μὴ πάσχουσαν τὴν ἀντευαγγελικὴν ὑπερφροσύνην καὶ μὴ ζητοῦσαν τὸν ἐκκλησιαστικὸν Ἄυτοκρατορισμὸν καὶ μὴ ἔχουσαν ὡς δόγμα ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τὴν γενικὴν καταναγκαστικὴν ἀγαμίαν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ἀπεριφρόστως ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ὑπὸ τῆς μιᾶς Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν τεσσάρων πρώτων αἰώνων, ὅταν ἴδουν αὐτὴν τὴν μεταβολὴν, κατὰ φυσικὸν λόγον πρὸς τὴν Ρώμην θὰ στραφῶσιν εὐλικρινῶς καὶ θὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἰς τὰ κείμενα αὐτῆς τοῦ τε δόγματος καὶ τῆς θείας λατρείας καὶ τῆς τῶν ἱερῶν Μυστηρίων ἐννοίας καὶ τελετουργίας εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τῶν τεσσάρων πρώτων αἰώνων. Πᾶν δέ, ὅ,τι εἶναι ὑπερβολικόν, τὸ ὁποῖον προσέθησαν αἱ περιστάσεις καὶ οἱ ἀνταγωνισμοὶ οἱ ἐγωῖστικοί, σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐκλείψῃ καὶ ἀπὸ τὸν Παπικὸν Καθολικισμὸν, ὁ ὁποῖος τότε θὰ γείνη μετὰ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ μετὰ τῶν νῦν Προτεσταντῶν ἡ μία Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἐὰν δέ τι ὑπάρχῃ ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν παραληφθὲν ἀπὸ τὰ συστήματα τοῦ μοναστικοῦ βίου, αὐτὸ διὰ τῶν ἐκάστοτε τοπικῶν ἢ καὶ γενικῶν Συνόδων θὰ ἀφεθῇ εἰς τοὺς μοναστὰς καὶ θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὰς κοινωνίας τῶν πιστῶν τῆς βιοπάλης καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐνασχολήσεων καὶ θὰ θεωρηθῇ ἀπαραίτητον διὰ τοὺς ἐραστὰς τῆς ἀκροτάτης φιλοσοφίας, ἵνα ἀναδεικνύωνται ἀξιοί. Εἰς δὲ τὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν θὰ μείνῃ ἀκεραία ἡ ἀλήθεια ἐν τε τῇ ἐκκλησιαστικῇ θεωρίᾳ ἢ τῷ δόγματι, καὶ ἐν τῇ βιωτικῇ πράξει τῇ συμφώνως πρὸς τὸ δόγμα τῆς ἀγάπης ἐκτελουμένη.

Καὶ θὰ φινῇ εἰς τὴν μίαν Ἐκκλησίαν τὴν παγκόσμιον μεμαθητευμένην ἢ Οἰκουμένην καὶ βεβαπισμένην εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ πραγματοποιούμενον τὸ τοῦ Κυρίου πρόσταγμα τὸ ἀπευθυνθὲν πρὸς τοὺς πρώτους Ἀποστόλους τοῦ «*Πορευθέντες, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτὰ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*», καὶ τὸ ἐμπνευσμένον τῶν πρώτων αἰώνων ἔσμα τῆς θείας λατρείας «*Διὰ τοῦ Σταυροῦ σου, Κύριε, μία ποίμνη γέγονεν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων καὶ μία Ἐκκλησία. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἀγάλλονται. Κύριε, δόξα σοι*».

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΡ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΙΑΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΠΡΟ ΕΚΑΤΟΝ ΕΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ
ΠΡΟΣ ΠΑΝΟΥΤΣΟΝ ΝΟΤΑΡΑΝ

ΔΗΜ. Ι. ΚΟΥΪΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Δ. Θ.
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΡΙΖΑΡΕΙΩ ΕΚΚΛ. ΣΧΟΛΗ

Ἐρευρῶν τὰ ὑπολειφθέντα, πτωχὰ ἄλλως, ἰδιωτικά ἄρχεῖα τῆς ἰδιαιτέρας μου πατρίδος Κορινθίας, πρὸς μελέτην τῶν διαπρεπεστέρων αὐτῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν καὶ συγγραφέων, ἀνεύρον ἐν τῷ οἰκογενειακῷ ἀρχεῖφ τοῦ συγγενοῦς μου Γουλιελ. Ἐσλεν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, πρὸς τὸν Παιοῦτσαν Νοταρᾶν, ἐκ μητρὸς πρόγονον τοῦ μνησθέντος Ἐσλεν.

Α΄.

Ἐκρίνα ὅτι ἡ δημοσίευσίς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, εὐγενῶς παραχωρηθείσης, ἴσως δὲν εἶνε ἀνευ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Πρῶτον διὰ τὸ ἐπίσημον τῶν προσώπων τοῦ τε γράψαντος καὶ τοῦ ἀποδέκτου τῆς ἐπιστολῆς. Ὁ Κωνσταντίνος Οἰκονόμος, ὁ ἐξ Οἰκονόμων, εἶνε, ὡς γνωστόν, μία ἐκ τῶν μάλλον ἐξεχουσῶν μορφῶν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ἐπὶ τε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ πεδίου. Δράσας σπουδαίως πρὸ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως πρὸς φωτισμὸν τοῦ γένους καὶ τιμηθείς, ὅσον ἐλάχιστοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες, παρὰ τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ξένων, ἐγκατεστάθη κατόπιν εἰς τὴν ἐλευθερωθεῖσαν πατρίδα καὶ ἀπέβη, μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του Θεοκλήτου Φαρμακίδου, διὰ τῶν σοφῶν συγγραφῶν του, τοῦ εὐγλώττου κηρύγματός του καὶ τῆς καθόλου ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς αὐτοῦ δράσεως, ἡ κυριώτερα ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότης τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ 18^{ου} αἰῶνος († 1857)¹.

Ὁ δέ, πρὸς ὃν ἡ προκειμένη ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται, Πανοῦτσος Νοταρᾶς εἶνε σπουδαιότατη φυσιογνωμία τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, διαπρέψασα ἐπὶ τε τοῦ πολεμικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ κυρίως στίβου. Καταγόμενος ἐκ τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Νοταράδων, ἦτις τὸς ἀριστεῖς ἔδωκεν εἰς τε τὴν

Ἐκκλησίαν¹ καὶ εἰς τὴν πατρίδα², ἐσυνέχισε τὴν τιμήσασαν παράδοσιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καθ' ἕλον τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον (1740—1849). Ἦδη ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως μέχρις αὐτῆς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1843, ἦς καὶ πρόεδρος ἐξελέγη, ἐπανειλημμένως ἐχρημάτισε πληρεξούσιος, βουλευτῆς, ὑπουργός, Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κλπ. ὑπηρέτησας τὴν πατρίδα μετὰ τόσῃς αὐτοθυσίας, πολιτικότητος καὶ ἀκρας συνέσεως καὶ μετριοπαθείας, ὥστε δικαίως νὰ ὀνομασθῆ, κατὰ τὴν ὀξυτάτην ἐκείνην ἐποχὴν τῶν πολιτικῶν παθῶν, ὁ Νέστωρ τῆς Πατρίδος, ὀνομασίαν τὴν ὁποίαν τόσον τιμητικῶς ἐπαναλαμβάνει ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιστολῇ καὶ ὁ Κωνσταντίνος Οἰκονόμος, γράφων πρὸς αὐτὸν ὅτι ἀπέβη διὰ τὴν πατρίδα «ἄλλος Νέστωρ»³.

Τὸ ἐπίσημον λοιπὸν τοῦ συγγραφέως τῆς ἐπιστολῆς καὶ τοῦ ἀποδέκτου αὐτῆς, εἶτι δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ στοιχειῶδες ἐπιστημονικὸν καθήκον νὰ βλέπωσι τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πάντα τὰ τυχόν ἀνέκδοτα ἔγγραφα τῶν μεγάλων τοῦ Γένους ἀνδρῶν, περιωρισμένα οὕτως ἀπὸ μοιραίας καταστροφῆς, θὰ ἦσαν ἀποχρῶντες λόγοι τῆς ἐμῆς ἀπιστοχολήσεως μετὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. Ἀλλὰ καὶ ἄλλος ἀκόμη λόγος μὲ παρῴθησεν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐπιστολῆς. Ἡ σπουδαιότης, ἡ φιλοπατρία, ἡ εὐσέβεια, αἱ φαινοτάται περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς νεωστὶ ἐλευθερωθείσης Ἑλληνικῆς πατρίδος ἀντιλήψεις καὶ ἡ ἄλλη συλλήβδην ἀρετὴ, ἦτις, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς τὸν Οἰκονόμον κομψότητος τῆς γλώσσης, διαπνέει καθ' ἕλου τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν, ἐρχόμενοι εἰς τὴν δημοσιότητα σήμερον—μετὰ ἑκατὸν ἀκριβῶς ἐτῆ ἀπὸ τῆς συγγραφῆς αὐτῆς (2 Ἰανουαρίου 1855)—εἶνε, νομίζω, ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρον νὰ ὑπομνησθῶσιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, τὸν κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὰς ἡμέρας μας ταύτας κλυδωνιζόμενον εἰς τὸ πέλαγος μιᾶς ἀξιοθηρητοῦ ὄντως ἰθικῆς ἀναρχίας καὶ ἀρρυθμίας.

1. Διάσημοι ἐκκλησ. ἄνδρες ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Νοταράδων ἀναφέρονται οἱ: Θωμάς Ἐλεῖσθεος (16ος μ. Χ. αἰών), γνωστός ἱεροκλήρως τῆς ἐποχῆς τοῦ Δοσιθέου, Πατριάρχης Ἱεροσολύμων († 1707) καὶ ἐ τοῦτου ἀνεψιὸς καὶ διάδοχος Χρόστανθος (Ἱεροσολύμων) τέλους Μακάριος, ὁ διάσημος διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν αὐτοῦ Μητροπολίτης Κορίνθου († 1805).

2 Οὕτως: ὁ Γεώργιος Νοταρᾶς ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β', ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1769. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Πανούτσου Σωτήριος καὶ Ἀνδρῆκος ἐχρημάτισαν ὁμηροὶ δεσμοφόροι τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἐκρηξίν τοῦ ἀγῶνος (1821). ὁ μὲν ἐν Τριπόλει, ὁ δ' ἐτερος ἐν Κορίνθῳ, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐνεργῶς εἰς τὴν πολεμικὴν ἐπιχειρήσει ἀνεμίχθη. Ὁ δὲ νεαρότατος ἦρως Ἰωάννης Νοταρᾶς, εἰς πλείστας μάχας τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος λαβὼν μέρος, ἔπεσεν κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως (1827).

3. Πρόβλε: Κωνστ. Παπαροπούλου: Ἱστορία τοῦ Ἑλλην. Ἐθνους, Ἀθήναι: τομ. Ε', α, Ε', δ, καὶ ΣΤ'.—Ν. Δραγοῦμη: Ἱστορικαὶ Ἀναμνήσεις τ. α', καὶ β' Ἀθήναι: 1925.—«Θεολογία», τ. 12 τ. ΜΗ', ἐνθα ἐν σελ. 330 περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Νοταράδων.

1. Πρόβλ. Α. Γούδας: Βίοι Παράλληλοι. τ. α'. Ἀθήναι: 1869.—Κ. Σάφια: Νεοελληνικὴ Φιλολογία. Ἀθήναι: 1868. Α. Δ. Κυριακόπουλος: Ἐκκλ. Ἱστορία τ. γ'. Ἀθήναι: 1898.—Χρυσόστομος Παπαδόπουλος: Ἱστορία τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας, τ. α'. Ἀθήναι: 1920.—Δ. Σ. Μπαλάνας: Κωνσταντίνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων (ἄρθρον ἐν Μεγ. Ἑλλ. Ἐγκυκλοπαίδειᾳ τ. ΙΗ', σ. 759—761, ἐνθα καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία).—Τὰ ἱστορικά τὸ Ὄϊκονόμου ἔργα. τὰ τε ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του ἐκδοθέντα.

B'.

Ἡ περί ἧς πρόκειται ἐπιστολή εἶνε αὐτόγραφος τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὑπογραφομένη ἰδιοχείρως παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ὑπογραφῆς: «Ὁ Οἰκονόμος Κωνστ. Οἰκονόμου». Καταλαμβάνει τὸ ἦμισυ τῆς σελίδος δι' ὅλου χάρτου (κόλλας 0.29 × 0.20 μ.), ἐπὶ τοῦ ἑτέρου φύλλου τοῦ ὁποίου, χρησιμεύοντος κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης καὶ ὡς φακέλλου, ὑπάρχει ἡ ταχυδρομικὴ διεύθυνσις, ἰδιόχειρος καὶ αὐτὴ τοῦ Οἰκονόμου: «Τῷ Εὐγενεστάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Πανοῦτζῳ Νοταρῶ, εἰς Τρίκκαλα (τῆς Πελοποννήσου)», καθὼς καὶ τὸ ταχυδρομικὸν σήματρον: «ΝΑΥΠΛΙΟΝ 2 ΙΑΝΟΥ. 1835». Εἶνε δὲ εὐανάγνωστος, ἐξαιρετικῶς καλλιγραφημένη καὶ λαμπρῶς διατηρουμένη.

Ἀφερμὴ εἰς τὸ νῦν γραφῆ ἡ ἐπιστολή αὕτη ὑπῆρξε πρόσκλησις, ὡς φαίνεται, τοῦ Πανοῦτζου Νοταρῶ πρὸς τὸν ἄρτι ἐν Ναυπλίῳ ἐγκατασταθέντα (Ὀκτώθριος τοῦ 1834) Οἰκονόμου, νῦν ἐπισκεψθῆ τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Τρίκκαλα τῆς Κορινθίας καὶ γνωρισθῶσι προσωπικῶς, ἥτις ἐπιθυμία δὲν ἦτο μόνον τοῦ προσκαλοῦντος, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, διότι, ὡς γράφει, «χαίρει βλέπων πλησιάζοντα τὸν καιρὸν, ὅποτε μέλλω νὰ γνωρισθῶ προσωπικῶς καὶ μετὰ τῆς πολυποθίτου μοι καὶ γεραρᾶς αὐτῆς κορυφῆς». Ἡ πρόσκλησις αὕτη διεβιβάσθη ἀσφαλῶς, διὰ τῆς ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1834 ἐπιστολῆς τοῦ Πανούτσου πρὸς τὸν Οἰκονόμον, ἣν οὗτος ὀνομάζει «χαριεστάτην». Κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα ἡ ἐπιστολή αὕτη διεβιβάσθη πρὸς τὸν Οἰκονόμον διὰ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πανούτσου Ἰωάν. Λασιῶν, διὰ τὴν γνωριμίαν τοῦ ὁποίου ἐκφράζει τὴν χαρὰν τοῦ ὁ Οἰκονόμος καὶ τὸν ὅποσον κατασπάζεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ*.

1. Ὁ Οἰκονόμος, ἀναχωρήσας ἐκ Ρωσσίας ἤλθε, διὰ Γερμανίας, Βιέννης καὶ Ρώμης, ὅπου πλείστον τιμῶν ἔτυχε παρὰ τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ 8', τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου τοῦ 8ου καὶ τῆς πνευματικῆς ἀριστοκρατίας τῶν χωρῶν ἐκείνων, εἰς Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐν Ναυπλίῳ κατ' Ὀκτώθριον τοῦ 1834, παραμείνας ἐν τῇ ἱστορικῇ πόλει τριετίαν ὅλην, μετὰ τὴν ὁποίαν, ὑπερμεσούντος τοῦ 1837, ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθῆναις, ὅπου διέμειναν ἄνευ διακοπῆς μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ (1857). Ἐν Ναυπλίῳ δὲ ἐξεφώνησεν ἱκανοὺς λόγους καὶ ἐξέδωκε καὶ δύο ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ: α.) «Περὶ τῶν τριῶν Ἱερατικῶν τῆς Ἐκκλησίας βαθμῶν κλπ.» Ναυπλίον 1835 καὶ β.) Κατάλογος ἱστορικός τῶν πρώτων Ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς Πατριαρχῶν τῆς ἐν Κων/λει ἁγίας καὶ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐκθ. Α'. Ναυπλίον 1837, τὸ γνωστόν ἔργον τοῦ Οἰκονόμου, τὸ ὑπὸ τῷ ὀνόματι Ζαχαρίου Μαθᾶ βηρσοῦθεν καὶ κυκλοφοροῦσαν.

2. Ὁ Λάσιος οὗτος ἀνήκεν εἰς ἐπιφανῆ οἰκογένειαν τῆς Κορινθίας, Ἀλβανικῆς καταγωγῆς, πολλὰ κατὰ τὸν ἀρχόντα εἰς χορὴν καὶ αἶμα προσεγεγενημένη καὶ συνδεομένη διὰ κηδευσίας μετὰ τῶν Νοταρῶν, ἐχορηγῆσαι δὲ πληρεξούσιος εἰς τὴν ἐν Τροιζῆνι Ἑθνικὴν Συνέλευσιν καὶ πολλὰκις βουλευτῆς (1821—1832).

3 Περὶ: «Ἐἶχον τὴν χαρὰν νὰ γνωρίσω κατὰ πρῶτον

πρὸς τὸν Πανοῦτζου Νοταρῶν ἀπευθύνεται ὁ Οἰκονόμος μετὰ θαυμάτου σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως—ἀντικατοπτρίζων τὴν πανελλήνιον ἄλλως πρὸς τὸν συνετὸν καὶ φιλόπατριον ἄνδρα ἐκτίμησιν—ὄχι μόνον διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς καταγωγῆς καὶ τὸ λευκὸν αὐτοῦ γῆρας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν φιλογένειαν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν θεοσέβειαν αὐτοῦ. Κατὰ πρῶτον, ἀνταποκρινόμενος ἀσφαλῶς εἰς τὴν φιλόβρονα πρόσκλησιν τοῦ Πανούτσου, ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν πρὸ πολλοῦ εἶχε, νὰ γνωρίσῃ «τὴν κλειτὴν τῶν Νοταρῶν γενεάν, ὡς ἐπίσημον διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς, ἥτις ἐχάρισεν εἰς τὴν πατρίδα μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῆς υἱῶν καὶ τὸν ἀοιδίμου Πατριάρχου Χρόσσανθου» καὶ χαίρει βλέπων τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ «πεπληρωμένην» καὶ «πλησιάζοντα τὸν καιρὸν, ὅποτε μέλλω νὰ γνωρισθῶ προσωπικῶς μετὰ τῆς πολυποθίτου μοι καὶ γεραρᾶς αὐτῆς κορυφῆς».

Ὁ Οἰκονόμος πρὸ μικροῦ, διὰ πρώτην φοράν ἐγκατασταθεὶς εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα, ἀφήνει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του νὰ ἐκχυθῆ ὅλη ἡ ὑψηλὴ εὐτυχία τῆς ψυχῆς του, διότι «ἀπολαύει τὴν χαρὰν τῆς ἐλευθερίας τῆς φίλης Πατρίδος». Φαίνεται δ' ὅτι ὁ ἄλλως λογιώτατος Πανοῦτζος, γράφων πρὸς τὸν Οἰκονόμον, ἐφιλοσόφει περὶ τῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐχαρρακτῆριζεν ὡς «τὸ σπανιότατον τῶν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενομένων εἰς τὰ ἔθνη», χαρακτηρισμὸν τὸν ὅποσον ἀποδεχόμενος ὁ Οἰκονόμος συμπληροῦ ὅτι εἶνε «καὶ τὸ μοναδικὸν καὶ ἀπαρადειγμάτιστον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἑθνῶν· διὰ τοῦτο δ' εὐχαριστεῖ «τὸν Ἐλευθέριον Σωτῆρα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν». Ἀλλὰ, φιλοσοφῶν ἔρθως ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐλευθερίας, εὐχεσται, ἵνα ἡ ἀναστάσα Πατρίς «ἐλευθέρῃ καὶ ἀξίως τῆς κλήσεως αὐτῆς» κάμῃ καλὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας τῆς καὶ προβαίη «ἐπὶ τὰ κρείττω, ἀξιοσέβειαν καὶ καθαροῦνοσα ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων τῶν νεκρῶν, ὅσα ἐπιφέρουσι νέκρωσιν ἠθικὴν». Λόγοι ἀληθῶς σοφοὶ καὶ ὑψηλοὶ καὶ χριστιανικοὶ, ὅσον ἐπίκαιροι νὰ διαλαληθῶσι καὶ σήμερον πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ νὰ κραδᾶνωσι καὶ πάλιν τὰς καρδίας τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων!

Καταλήγων δὲ τὴν σύντομον, ἀλλὰ ὅσον χαρακτηριστικὴν ταύτην ἐπιστολήν του ὁ Οἰκονόμος, εὐχεσται εἰς τὸν γεραρὸν πρεσβύτερον «καὶ αἰθῆς καὶ μυριάκις ἵνα θγαίτη πολυετῶς ἐορτάζονσα καὶ τὰς εἰεσηκνίας ἐορτὰς¹ χαρμοσύνως καὶ θεοφιλῶς» καὶ ὑπογράφεται διατελῶν «θεομὸς ἰκέτης πρὸς Κύριον, Γ'.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή ἐν πίστῃ ἀντιγραφῇ, ἐν ἣ διατηρὸν πολυτιμώτατον αὐτῆς ἀνεψιὸν κύριον Ἰ. Λασιῶν (τὸν ὅποσον δι' ὑμῶν ἐκ ψυχῆς κατασπάζομαι).

1. Πρὸς: «Πολυσεβαστε καὶ εὐγενεστάτε Κύριε», — «σεβασμία κορυφή», — «σεβαστή κορυφή», «τῆς πολυλοθῆτου μοι καὶ γεραρᾶς αὐτῆς κορυφῆς», — «ὡς ἄλλος Νέστωρ — θεοφιλέστατε πρεσβύτε — ἐτῆ ἡμετέρῃ θεοσεβείᾳ — τῆς ἡμετέρας εὐγενεστάτης θεοσεβείας».

2. Πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ τῶν ἐορτῶν τοῦ Ἁγίου Παντοκράτορος (Χριστοῦγεννα — Νέον ἔτος — Θεοφάνεια), ἀφοῦ ἡ ἐπιστολή ἐγράφη τὴν 2αν Ἰανουαρίου.

ρήθη ἀμετάβλητος ἢ τε στίξεις καὶ ἡ ὀρθογραφία τοῦ πρωτοτύπου :

Πολυσέβαστε καὶ Φιλογενέστατε Κύριε!

Πρὸ ἡμερῶν ἔλαβον τὴν ἀπὸ Ὡ: Δεκεμβρίου χαριεστάτην ὑμῶν ἐπιστολήν, καὶ ζητῶ συγγνώμην, ὅτι ἠργοπόρησα νὰ ἀποκριθῶ, κωλυθείς ὑπὸ ἀσχολίας. Ἐπεθύμουν πρὸ πολλοῦ, Σεβασμία κορυφή, νὰ γνωρίσω τὴν κλεινὴν τῶν τῶν Νοταράδων γενεάν ὡς ἐπίσημον διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς, ἥτις ἐχάρισεν εἰς τὴν Πατρίδα μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῆς υἱῶν καὶ τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην Χρῦσανθον· καὶ ἐμελλον ἄρα νὰ ἴδω τὴν ἐπιθυμίαν μου πεπληρωμένην συγχρόνως, ἐνῶ ἀπολαύω τὴν χαρὰν τῆς ἐλευθερίας τῆς φίλης Πατρίδος. Εὐχαριστῶ τὸν Ἐλευθέριον Σωτήρα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἤξιωσεν ἡμᾶς νὰ ἴδωμεν τὸ σπανιότατον τῶν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενομένων εἰς τὰ ἔθνη (ὡς κάλλιστα λέγεις, Θεοφιλέστατε πρεσβύτα), τὴν παλιγγενεσίαν τῆς Ἑλλάδος· πρόσθε, ὅτι καὶ τὸ μοναδικὸν καὶ ἀπαραδειγμάτιστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἐθνῶν. Ἡ Ἑλλάς ἀναγεννᾶται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνων τόπων, ἐφ' ὧν τὸ πρῶτον ἤρξατο νὰ γεννᾶται. Ἄργος, Σικυών, Ἀθῆναι, πάλιν ἀνίστανται μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας καὶ ἀπὸ τοσαύτης καὶ τοιαύτης πτώσεως. Εὐλόγητός Κύριος, ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ζωὴ τοῦ παντός! Αὐτός χαρίζοιτο καὶ τῇ ὑμετέρᾳ Θεοσεβείᾳ ζωῆν μαθουσάλειον, ἵνα χαίρῃ βλέπουσα τὴν ἀναστᾶσαν Ἑλλάδα προβαίνουσαν ἐπὶ τὰ κρείττω, καὶ αὐξανομένην, καὶ καθαρῆσαν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων τῶν νεκρῶν, ὅσα ἐπιφέρουσι νέκρωσιν ἠθικὴν, καὶ ἀφ' ὧν ἡ σεβαστὴ ὑμῶν κορυφή καὶ εὐχεται, καὶ συνεργεῖ καὶ λόγοις καὶ ἔργοις, ὡς ἄλλος Νέστωρ, ἵνα διατηρῆται καὶ διάγη ἡ φίλη πατρίς ἐλευθέρα καὶ ἀξίως τῆς κλήσεως αὐτῆς.

Εἶχον τὴν χαρὰν νὰ γνωρίσω κατὰ πρῶτον τὸν πολυτιμότερον ὑμῶν ἀνεψιὸν κύριον Ἰ. Δασίου (τὸν ὅποιον δι' ὑμῶν ἐκ ψυχῆς κατασπάζομαι), καὶ χαίρω βλέπων πλησιάζοντα τὸν καιρὸν, ὅποτε μέλλω νὰ γνωρισθῶ προσωπικῶς καὶ μετὰ τῆς πολυποθήτου μοῖ καὶ γεραρᾶς αὐτῆς κορυφῆς. Ἐπεύχομαι καὶ αὐτῆς καὶ μυριάκις ἵνα ὑγιαίνῃ πολυετῶς ἑορτάζουσα καὶ τὰς ἐνεστηκυίας ἑορτὰς χαρμωδῶς καὶ θεοφιλῶς! (τῇ 2: Ἰανουαρίου, 1835: ἐκ Ναυπλίας).

Τῆς ὑμετέρας Εὐγενεστάτης Θεοσεβείας
ὄλος εἰς τὰς προσταγὰς, καὶ
καὶ θερμὸς ἐκέτης πρὸς κύριον,
ὁ Οἰκονόμος Κωνσταντῆ
Οἰκονόμου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Ποιμαντορικὴ Ἑκκλησίαι.

Ἡ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ ἀνα χειρας φύλλον περιλαμβανομένη ἀνακοίνωσις τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πάσης Ἑλλάδος πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαόν, δημοσιευθεῖσα τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ νέου ἔτους, ἐνεποίησε βαθεῖαν αἰσθησὶν εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν, διότι ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ εἰς σπουδαία σημεῖα τῆς ἔθνικῆς καὶ τῆς θρησκευτικῆς παρ' ἡμῶν ζωῆς, τὰ ὅποια ἡ συνήθης τέρβη συνήθως παρορᾷ, παραγκωνίζουσα εἰς τὸ περιθώριον τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως. Πρῶτον ἐπέμνησε πόσον ἐπέθ' ἄλλο ἔθνος μεγάλῃν τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἐκλήρονόμησεν ἀπὸ τοῦ θαναστοῦ προχριστιανικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ τοῦ παρελθόντος κληρονομίαν, συνισταμένην εἰς ἰδανικὰ ἀπαράμιλλα, πρὸς τὴν πληρωσὴν τῶν ὁποίων δεῖται νὰ ἀτελέσῃ διηλεκτῶς. Δεύτερον, διεπίστωσε πῶς, ἐν τῇ γενικῇ τῶν προημιένων λαῶν συγχρόνῳ τάσει πρὸς μείζονα προσέγγισιν πρὸς τὴν θρησκείαν, οἱ παρ' ἡμῶν διενθιόντες τὰ κοινὰ φαίνονται μῆπω ἐκτιμήσαντες τὸν σπουδαῖον τοῦτον παράγοντα διὰ μίαν πνευματικωτέραν ἀτομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, προάγουσαν τοὺς πολίτας εἰς ἠθικὰς προσωπικότητας· καὶ τρίτον ἐξαίρεται ἡ ἀγία ἡμῶν θρησκεία τῆς ἀληθινῆς καὶ τῆς γνησίας ἀγάπης ὡς ἡ μόνη ἀσφαλῆς καὶ μόνιμος λύσις τῶν συγχρόνων προβλημάτων, καὶ αὐτῶν ἐν τῶν οικονομικῶν, ἀπὸ τὴν κακότητι τῶν ὁποίων λυτρῶναι ἐὰν ἐφαρμόζονται ἐν τῇ ζωῇ αἱ θεαί ἀρχαί τῆς Ἐκκλ. τῆς προσήλων τῶν ἐλλήνων εἰς τὰς ἀρχὰς ἀκριβῶς ταύτας ἐκάλεσεν ὁ πρωθυερότατος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἀποτείνας ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τοὺς πολιτικοὺς τῆς χώρας ἄνδρας ὅπως θέσωσι τέρμα εἰς τὰς ἀπὸ μακροῦ ἀτέρονας καὶ ὁξείας πολιτικὰς αὐτῶν διαμάχας, αἵτινες φεγαδεύουσι ἀπὸ τὰς ψυχὰς τῶν πολιτῶν τὴν ψυχικὴν γαλήνην, ἀνευ τῆς ὁποίας εἶνε ἀνέφικτος ἡ εὐημερία τοῦ λαοῦ. ὑπερ τῆς ὁποίας κατὰ τεκμηρίον ἀγωνίζονται οἱ θεοραβῆντες τὴν πολιτικὴν.

Ἀρετῆς ἐπιβράβευσις.

Προτάσει τῆς οἰκειᾶς τάξεως ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπένευσε τὸ Μαυρογένειον βραβεῖον ἀρετῆς ἐκ λιστῶν Ἀγγλίας 13^ῃ εἰς τὸν Ἀρχιεπισκόπον Πολύκαρπον Λιῶσιν, διότι κατὰ τὴν ἐκθεσὶν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας, «οὗτος (ὁ Ἀρχιεπισκόπος) ὅλως ἀθορυβῶς κατώρθωσε δι' ἰδίων ἐισφορῶν καὶ δι' ἐράνων, δι' οὗς τακτικῶς λογοδοτεῖ, νὰ ἐκτελέσῃ σπουδαιότατα ἔργα ὑπερ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ὁρᾷ, καὶ δι' α') ἐκαλλώπισε τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ὑπαπαντῆς, β') ἀνήγειρε τὴν συνδρομὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εὐπροσωπότερον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς Ὄργανοτροφεῖον ἐν Ταμπουρίοις, γ') ἴδρυσεν ἐν Ταμπουρίοις Γηροκομεῖον, ὅπερ ἐνὸς ὀλίγου θὰ εἶνε ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν, δ') ἴδρυσεν φιλανθρωπικὸν σὺλλογον μετὰ βιβλιοθήκης. Ταῦτα δὲ πάντα οὐχὶ δι' ἐράνων ὠνον, ἀλλὰ καὶ δι' εἰσφορᾶς τακτικῆς τοῦ 1)4 τοῦ γλίσχρον αὐτοῦ μισθοῦ. Βραβεύουσα ἡ Ἀκαδημία τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν

εὐσεβειαν τοῦ λαμπροῦ ἱερέως, θέλει νὰ καταδείξῃ πόσον ἡ ἀληθὴς χριστιανικὴ κοινωνία τιμᾷ τοὺς ἀθροῦβως καὶ ἐν πνεύματι ὄντως χριστιανικῶ ἐργαζομένους κληρικούς». Ὅπως δὲ εἶναι ἄξιος ἐπαίτου ὁ ἐν λόγῳ κληρικός, οὗτος ἐδήλωσεν ἤδη ὅτι καὶ τὸ ποσὸν τῶν 135 λιβῶν διεθῆκεν ἕπερ τοῦ Γηροζουεῖον. ὅπερ ἐξ ἰδίων ἰδρῶσε διὰ μικρᾶς μόνον ἐπιχορηγήσεως τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου. Εἰς τοὺς ἀξιωματικούς μόνον τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ ἀφίεται καὶ ἡ ἀνάδειξις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀγίου Γεωργίου. Τοῦτο ἰδρῆθη ἐπὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τῷ 1925 ἐν τῇ ἀποεμακρυνσμένη συνοικίᾳ Κερασιῶν-Αραπτιῶν Πειραιῶς, κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τὸν μαικτοῦ Δημοτικὸν Σχολεῖον, ὡς Παράρτημα τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ἀσύλου τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, χάριν τῶν ὁργανῶν καὶ ἀπόρων παιδῶν τῆς συνοικίας ἐκείνης. Πρὸς τοῦτο δὲ εἶχεν ἐνοικιάσει οἰκὴν καὶ ἐπεχρέωσε τὴν Ἐνοριακὴν Ἐπιτροπείαν τοῦ ἁγ. Γεωργίου (Κερασιῶν) νὰ καταβάλῃ τὸ ἐτήσιον ἐνοίκιον. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυάτου. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέλαβε νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν τῆς διδασκαλίσης, ὁ διευθυντὴς δὲ τοῦ σχολείου Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Διώσης εἰργάζετο δωρεάν. Ἐκ τῶν κερδῶν τοῦ ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δ. Συμβουλίου ἡ εὐσεβὴς κ. Ι. Ἀρέλια ἐβοήθησε μεγάλως τὸν διευθυντὴν, ἰδρῶσασα δὲ, ἐργασίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἁπὸ τῆς ἁγ. Βαρβάρας, ἀφιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Ταυτοχρόνως ἐδημιουργοῦντο διάφοροι πόροι ἕπερ τοῦ νεοπαροῦς ἰδρυάτου, ἰδίως ἐκ φιλανθρωπικῶν ἀγορῶν, ὅθεν κατέστη δυνατὸν ὅπως κατὰ τὸ δευτερον ἔτος παρέχῃ μεσημβρινὴν τροφήν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίδας, ἐκτὸς βιβλίων, ἐνδυμάτων καὶ ἐποδημάτων. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, τακτικῶς ἐπισκεπτόμενος τὸ ἰδρυμα, ἐπέσχεεν αὐτὸ ποικιλοτρόπως, ὥρισε δὲ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅπως περιάγῃται τακτικῶς δίσκος ἐν τῷ ἁγ. Νεκροταφείῳ καὶ ἅπασ τοῦ ἔτους δίσκος ἐν τοῖς ἁγ. τοῦ Πειραιῶς ἕπερ τοῦ Σχολείου. Κατὰ τὸ τρίτον ἔτος διεργρηθίσθη τὸ Σχολεῖον εἰς «Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Ἀγίου Γεωργίου» προσέλαβε δὲ καὶ τοὺς πρώτους οἰκοτρόφους, παιδιὰ πτωχότατα καὶ τελείως ἐγκαταλελειμμένα. Συγχρόνως δ' ἐλειτούργει καὶ τὸ ἐξωτερικὸν μαικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον προσήγορτο καὶ εἴπορα παιδιά, ἕνεκα τοῦ κέρους τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε τὸ Σχολεῖον. Τῇ 7 Δεκεμβρίου 1929 διὰ Π. Πατάγματος τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Ἀγ. Γεωργίου ἀνεγνώσθη ὡς ἴδιον τοικὸν πρόσωπον. Ὁ δραστήριος διευθυντὴς κατόρθωσε νὰ ἐξεύρη πόρους πρὸς ἀγορὰν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καταλλήλου οἰκοπέδου διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἰδίων κτιρίων τοῦ Ὀρφανοτροφείου, εὐσεβὴς δὲ τις κερὰ ἐδώρησε παρακείμενον οἰκόπεδον. Τῇ 7 Ἰουνίου 1931 ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἔθηκε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐν μέσῳ τοῦ σφραγίσαντος ἀπέθρου πλήθους. Ὅμι-

λῶν δὲ ἐξακτιῶσε τὸ γεγονός τῆς ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀναδείξεως τοῦ ἰδρυάτου ὡς θαῦμα τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Ὁ διευθυντὴς κατόρθωσε δι' ἐράτων, διὰ φιλανθρωπικῶν ἀγορῶν καὶ διὰ διαφόρων οἰκοτοικῶν συνδρασιῶν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πρώτην οἰκοδομίαν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου. Τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1931 ἐγένετο τὰ ἐγκαίρια τοῦ νέου κτιρίου, εἰς ὃ κατόρθωσαν τὰ ὄργανά, ἀνεγνώσθη δὲ καὶ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον αὐτοῦ καθ' ὃν τρόπον εἶναι ἀνεγνώσθη τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τῶν λοιπῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ Ἀσύλων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Σήμερον τὸ Ὀρφανοτροφεῖον περιβάλλει περὶ τὰ 10 ὄργανά, διοικεῖται δὲ ἐπὶ Συμβουλίου προεδρευομένου ἐπὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὴν ἀντιπροεδρείαν τοῦ Ἀρχιμ. Πολυκάπου.

Ἴσως ἐφέτος.

Παρὰ τὰς κατὰ τὴν ἔραξιν τοῦ λήξαντος ἔτους ἐκφρασθείσας πανταχόθεν ἐλπίδας περὶ αἰσιωτέρας ἐκ βάσεως τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ὁ ἀπελθὼν ἐναντὸς δὲν τὰς ἐδικαίωσεν ἀπ' ἐναντίας, καὶ αὐτὸν συνέβησαν γεγονότα, ὁποῖα αἱ ἐν Μασσαλία δολοφονίαι, πρὸς σιγὴν ἀπειλήσαντα νὰ τρέψουν ἐπὶ τὰ χεῖρω τὴν διεθνή ζώην. Ἐν γένει καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἡ παγκόσμιος ἀγωνία, μᾶλλον ἐπιταθείσα, συνεῖχε τὴν ἀναπνοὴν τῶν ἀνθρώπων ἐκ φόβου τρομερῶν ἀπροόπτων. Μανθόμεν ἴσαν ἐποχὴν μεταβατικὴν ἐφίστης ἀσταθείας, μετὰ μεγάλης δ' ἀνπομοιησίας ὁ κόσμος προσδοκᾷ τὸν τετρατισμὸν τῆς εἰς μίαν διαρκῆ ἰσορροπείαν, οὕτως ὥστε ἡ ἀνθρωπότης νὰ ἀποκτήσῃ μόνιμον αἰσθημα σταθερῶς εἰρήνης. Τὰ πάντα ἀπαιτοῦν τὴν εἰρήνην, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ζώη καὶ πᾶσα τῆς φύσεως κατάκτησις. Κινήσεις τινὲς μεταξὺ μεγάλων ἔθνων σημειωθεῖσαι περὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ νέου ἔτους ἐπισχόντων βασιμώτερον ἢ πέρσαι τὰς ἐλπίδας τοῦ κόσμου ἐπὶ τὴν παγίωσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Εἶθε ἡ νοοτροπία καὶ ἡ διαγωγή τῶν λαῶν νὰ δείξουν τὸν κόσμον βαίοντα τὰς τρίβους τὰς ὁποίας ἐχάραξε διὰ τὸν ἀνθρώπον ὁ Πατήρ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἔχων ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ χρόνους καὶ καιροὺς, καὶ ὁ θεὸς ἐναντὸς τῆς τοῦ Κερίου χρησιμότητος νὰ ἀποδειχθῇ πράγματι αἰσιος τοῖς πᾶσιν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

Ἡ κακὴ κληρονομία.

Μεταξὺ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ παρελθόντος κληροδοτηθέντων ἐθνῶν εἶνε καὶ τὸ τῆς δοκιμῆς τῆς τέχνης διὰ τοῦ χαρτοπαιγίου κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους, τὸ ὅσον συνηθὲς πρὸς τὴν ῥοπήν τοῦ προσωπομισμοῦ τῆς ἐκράσεως τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος. Νόμις εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο μεγάλα ποσότητες χρημάτων διακινεῖνται, καὶ ἐντὶ ἐπὶ τῆς τραπεζῆς τοῦ χαρτοπαιγίου ἐναλλάσσεται ἡ ἄμωπις καὶ ἡ παλίρροια τῶν κερδῶν καὶ τῶν ἀπωλειῶν, μισθὰ καὶ ὀφειλὴν ἀδυνατοῦνται σιευοῦνται καὶ τοῦ ἁγίου. Ἐκαστος τῶν συμμετακτῶν διγᾶ νὰ κερδήσῃ, διότι εἰς τὴν βάση τοῦ παιγίου κεῖται τὸ ἀξίωμα ὅτι μακάριον ἐστὶ λαμβάνειν ἢ δίδουαι. Τοῦτο οὖτως εἶνε

ἀντικρως ἀντίθειον πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν ἀρχήν, καθ' ἣν «μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν». Τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῇ τὴν βῆσιν καὶ τὴν ἀφετηρίαν τῆς ὅλης ἐν γένει οἰκονομικῆς ζωῆς. Ἐὰν κατεβάλλετο προσπύθεια νὰ πείγεται ἡ ἐγρωστικὴ δίψα τοῦ χορήματος καὶ ἐν τῇ χοίρει ἀνθρώπου ὁ ἀνθρώπος νὰ ἤγρευτο ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοθυοῦσας, νέος θὰ ἐγεννῶτο κόσμος ἀπέριτος τοῦ προτέρου καὶ τοῦ παρόντος καλλίτερος. Ἐγγενῆς ἀνθρώπος εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἐπιθυμῇ νὰ λαμβάνῃ παρὰ τῆς ζωῆς πλείονα τῶν ὧσιν εἰσφέρει. Ἐὰν δὲ θεωρῇ ὡς καθήκον του νὰ δίδῃ πάντοτε εἰς τὴν ζωὴν περισσώτερα τῶν ὅσα νομίζει ὅτι λαμβάνει παρ' αὐτῆς, τότε ὁ ἐγγενῆς προβιβάζεται εἰς ἀληθῆ χριστιανόν. Radix malorum est cupiditas — ῥίζα τῶν κακῶν εἶνε ἡ ἀπλησία, ὡς ἄγνοια εἰς ἐγρωστικὴν καὶ ἀντικοινωνικὴν χοίρειν τοῦ διὰ τοῦ κέρδους ἐκόλλως ἀποκτιωμένου πλούτου. Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους οἱ πάντες τὸ ἐνχόμεθα εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς ἀλλήλους αἴσιον καὶ ἐντυχές. Ἀλλὰ τοιοῦτο τότε μόνον θὰ ἀπεδεικνύετο εἰς πάντας, ἐὰν, μάλιστα σήμερον, κατὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν ἐποχὴν τῶν οἰκονομικῶν ἀγωνιῶν, οἱ ἀνθρώποι ἐχειρίζοντο τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα ἐν τῷ πνεύματι τῆς προμνημονευθείσης χριστιανικῆς ἠθικῆς ἀρχῆς, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σοβαρᾶς ἠθικῆς σημασίας τὴν ὅποιαν ἐνέχουν καὶ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα.

Ἐν τῇ ἐφημερίδι «Νέος Κόσμος» ἐδημοσιεύθη συνέντευξις μετὰ τοῦ Παναγ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἐσχάτως ἐν Τουρκίᾳ διὰ νόμου ἀπαγορεύσεως εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανούς κληρικούς νὰ φέρωσιν ἔξω τῶν ἐν τοῖς ναοῖς ἱεροπραξιῶν τὸ ἱερατικὸν αὐτῶν ἐνδυμα, ἡὺς τόσον ἐτάραξε τὴν παρ' ἡμῖν κοινὴν γνώμην. Ὡς ἐπληροφόρηθημεν παρ' αὐτόπλου ἀκροατοῦ, ἡ Α.Θ.Π. δεχθεῖσα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἐκδρομεῖς εἰς Ἀθηνῶν, ὠμίλησε μετὰ ἄλλων καὶ περὶ τοῦ ράσου. ἐπομένως δὲν ἔδωκεν εἰδικὴν συνέντευξιν, οὐτ' ἐπεθεώρησε τ' ἀναγραφέντα ἐν αὐτῇ. Ἐνδεχόμενον λοιπὸν νὰ μὴ ἀπεδόθησαν ἀκριβῶς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, ὅστις φέρεται ἐν τῇ εἰρημένῃ συνεντεύξει δι' ὧσιν παρίσταται λέγων ὅτι διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἐν ἐξεγέρσει διατελοῦσαν κοινὴν γνώμην τοῦ εὐσεβοῦς ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰσχυρίζομενος ὅτι δέον νὰ ἐπιτραπῇ ἡ θυσία τοῦ ράσου, ὅπερ καὶ ἄλλως δέον νὰ καταργηθῇ ὡς καθηρῆσαν τὰ παλαιὰ λαϊκὰ ἐνδύματα, ἀρκεῖ μόνον νὰ στηρίζεται ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων ἡ ἔλληνοτουρκικὴ φιλία καὶ ἀρκεῖ ὁ Πατριάρχης ΚΠόλεως νὰ ἔχῃ ἐλευθερίαν κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν, ὡς πνευματικὴ κορυφὴ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐπηκολούθησαν ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ συνεντεύξεις πρὸς Καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, οἵτινες ὁμοφώνως διεστήσαν πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρω δηλώσεων, ἀσχέτως πρὸς τὴν πολιτικὴν τοῦ ζητήματος πλευρὰν καὶ τὴν σχέσιν τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματος πρὸς τὸ δόγμα, τόνισαντες τὴν ἱερότητα, ἣν τὸ σχῆμα ἔχει ἐν τῇ συνειδησει τοῦ λαοῦ διὰ σπουδαίους ιστορικοὺς λόγους ὡς καὶ τὸ ἀψυχολόγητον καὶ ἐπιβλαβές τῆς μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ πρὶν ἢ καὶ ὁ κλῆρος μορφωθῇ καὶ τὸ πλήρωμα δι' ἐπακοῦς διαφωτισμοῦ παρασκευασθῇ καὶ συννεύσῃ.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος γράφων ἐν τῷ παρισινῷ «Figaro» ὁ τακτικὸς αὐτοῦ ἀρθρογράφος κ. Gaetan Sanvoisin λέγει, σὺν ἄλλοις, καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἐν τῇ γενικῇ καταπτώσει τῶν χαρακτήρων εἰς τὴν ἠθικὴν μείωσιν τῶν προσωπικοτήτων, ἐν τῇ συνεχεῖ καταργήσει τῶν σημείων διακρίσεως ἡ ἀνευ ἐπιδείξεως διατήρησις

τῶν οἰωνοδότη ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων τῆς πίστεως, προστατεύει τὴν πνευματικότητα καὶ δίδει ἐντὸς τοῦ ἄστεως, τοῦ διαρκῶς ὑποδουλωμένου εἰς τὰς ὕλιστικὰς ἀνάγκας, μαθήματα εὐγενείας, ἰδανισμοῦ, αἰωνιότητος. Ὅταν τις λησμονῇ τὴν θεμελιώδη αὐτὴν ἀλήθειαν δὲν κἀνει τίποτε ἄλλο — καὶ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσῃ οἱ φίλοι μας οἱ Τούρκοι — παρὰ νὰ μειώσῃ τὴν ἠθικὴν κληρονομίαν τοῦ κόσμου».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπανελάβε τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐορτῶν τοῦ Ἀσδεκαμημέρου ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης.

Ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς καὶ τῷ νῆφ ἔπει ἐπισκεψάθησαν τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς καὶ ὁ ἱερός Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἀντιπρόσωποι τῶν ἔξωθεν Ἀναμειών, Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταί, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι. Μετὰ μεσημβρίαν τῆς 1ης τοῦ ἔτους κατὰ τὸ κρατοῦν ἔθος ἐκόπη ἡ βασιλόπητα, παρεκάθησαν δὲ εἰς τράπεζαν οἱ ἐν Ἀθήναις Σύνοδοι, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, Ἀποκριστὰριος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ οἱ παρεπιδημούντες ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερεῖς, ὁ Μ. Πρωτοσύγγελος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὸ λοιπὸν ἀνώτερον προσωπικὸν αὐτῆς.

Τὴν ἐπαύριον παρετέθη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τίτιον εἰς τοὺς Καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου οἱ Σεβ. Σύνοδοι Σεργῶν καὶ Κοζάνης ἐπισκεψάθησαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνωμίλησαν μετ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς πληρώσεως τῶν ἀπὸ πολλοῦ χηρευουσῶν Μητροπόλεων Καστορίας καὶ Πρεβέζης. Οἱ δύο Μητροπολίται ἀνεκοίνωσαν εἰς τοὺς κ. κ. Τσαλδάρην καὶ Μακρόπουλον, ὅτι ἡ Ἐκκλησία φρονεῖ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἀναφέρουσα, ὅτι αἱ ἔθραι Καστορίας καὶ Πρεβέζης δέον νὰ πληρωθοῦν διὰ χειροτονίας, ἀντίκεινται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μετὰ τὸ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως, διὰ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ τροποποιηθῇ εἰς τρόπον, ὥστε αἱ ἔθραι νὰ πληρωθοῦν διὰ μεταθέσεως. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὑπεσχέθησαν νὰ ἐξετάσουν τὸ ζήτημα ὑπὸ πνεῦμα εὐμενές. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπίσης συνητηθῆ καὶ μετὰ τοῦ κ. Κοנדύλη, τὸν ὅποιον παρεκάλεσαν, ὅπως τὰ ἐκατέρωθεν τῆς λεωφόρου Κηφισοῦ οἰκόπεδα τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ ὅποια σήμερον στεχάζονται τὰ στρατιωτικὰ παραπήγματα, ἐκκενοθῶν, λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὰ χρησιμοποίησιν διὰ τὴν ὕλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὑπεσχέθη, ὅτι προσεχῶς τὰ στρατιωτικὰ παραπήγματα θὰ μεταφερθοῦν εἰς Γουδί ἢ τοὺλάχιστον θ' ἀποσυσκοῦν εἰς τὸ βάθος τῶν κτημάτων, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὑμητοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μείνουν ἐλεύθερα τὰ πρὸς τὴν λεωφόρον μέτωπα τῶν οἰκοπέδων καὶ ἀποδοθῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διασκεψαμένη πρὸς πληρῶσιν τῆς χηρευοῦσας Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης ἀπεφάσισε τὴν εἰς αὐτὴν μετὰθεσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἱερεσκίηλ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος προέτεινε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὅπως προαχθῇ εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ὁ Μ. Πρωτοσύγγελος Ἰάκωβος, ἀνεκοίνωσε δὲ καὶ σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐρησκευμάτων καὶ Παιδείας ἀπὸ 26 Μαΐου 1934 καὶ ὑπ' ἀριθ. 31031. Κατὰ τὸ πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἔγγραφον τοῦτο: «Ἡ προαγωγή τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑμῶν ἀπὸ κατωτέρου εἰς ἀνώτερον βαθμὸν Ἱερωσύνης, ἐν προκειμένῳ ἀπὸ πρεσβυτέρου εἰς Ἐπίσκοπον, εἶνε ζήτημα τῆς ἀπολύτου καὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ὑμῶν, οὐδεμίαν δὲ σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διότι οὔτε εἰς

ριον Χοσέφωος· Ἄρτης ἐκ δρχ. 213 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Δ)βρίου 1934. στ') Εἰς τὸν Λίδεσιμώτατον Ἀπόστολον Μουλὸν τέως ἐφημέριον Λογοθετιάνικον-Κυθίων ἐκ δρχ. 400 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 1ης Δ)βρίου 1934. Ὡσαύτως τὴν ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ προώρου θανάτου τοῦ συζύγου των εἰς τὰς κάτωθι Πρεσβυτέρας: α) Πρεσβυτέραν χήραν Γεωργίαν Κων)νου Ἀποστολοπούλου τέως ἐφημέριου Πύργου Ἡλείας ἐκ δρχ. 285 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ν)βρίου 1934. β') Πρεσβυτέραν χήραν Μαρίαν Ἀλεξάνδρου Βασμανώλη τέως ἐφημέριου Λιμένος Βαθέως-Σάμου ἐκ δρχ. 285 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ν)βρίου 1934. γ') Πρεσβυτέραν χήραν Ἐλένην Κων)νου Θανασιᾶ τέως ἐφημέριου Ἀμπελακίων-Βάλτου ἐκ δρχ. 261 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ν)βρίου 1934. δ') Πρεσβυτέραν χήραν Ξανθὴν Βασιλείου Μωραίτου τέως ἐφημέριου Πειραιῶς ἐκ δρχ. 162 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ν)βρίου 1934. ε') Πρεσβυτέραν χήραν Ἄνναν Καλλινίκου Ἀντωνιάδου τέως ἐφημέριον Καραθεμεριζῆ-Φαρσάλων ἐκ δρχ. 261 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ν)βρίου 1934. στ') Πρεσβυτέραν χήραν Οὐρανίαν Γεωργίου Μιχαηλίδου τέως ἐφημέριου Μυτιλήνης ἐκ δρχ. 275 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Δ)βρίου 1934. ζ') Πρεσβυτέραν χήραν Οὐρανίαν Ἰωάννου Γιαννακοπούλου τέως ἐφημέριον Βαριάνης-Παρνασσίδος ἐκ δρχ. 162 μηνιαίως τῆς καταβολῆς ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Δ)βρίου 1934.

—Ἡ κηδεὶα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Λαρίσης ἐτελέσθη πάνδημος μετ' ἐκδηλώσεων εὐλικρινοῦς παλλαϊκοῦ πένθους τοῦ λαοῦ τῆς τῆς μητροπολιτικῆς πόλεως καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας. Τὸ σκῆνος τοῦ μετασπάντος ἱεράρχου ἐκκομσθὲν ἐκ τοῦ μητροπολιτικοῦ οἰκίματος ἀπετέθη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἀχιλλεῖου, πρὸ αὐτοῦ δὲ παρήλαυον ἀκαταπαύστως τὰ πλήθη τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων μέχρι τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Ταῦτις προσέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δημητριάδος καὶ Ἐλασσῶνος ἐν ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένῳ ναῷ, ἔνθα παρήσαν πᾶσαι αἱ πολιτικαὶ, στρατιωτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, τὸ σῶμα τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν διδασκάλων, τὰ συμβούλια τῶν ὀργανώσεων Λαρίσης καὶ αἱ διευθύνσεις τῶν φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων. Τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου ἐξήραν δι' ἐμπνευσμένον λόγον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Γερμανὸς καὶ ὁ ἱεροσώωνος ἐν Μητροπόλει Θωμᾶς Σαραφῆς. Τὸ σκῆνος εἶτα κρατούμενον ἐκ περιτροπῆς ὑπὸ πολιτῶν ἐκομίσθη, ἀκολουθοῦντος συμπαντος τοῦ λαοῦ, εἰς τὸ κοιμητήριον, ἔνθα ἀπετέθη ἐν τάφῳ ὀπισθεν τοῦ ἱεροῦ Βήματος τοῦ ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν παρὰ τὸν τάφον τοῦ ἐκ τῶν προκατόχων αὐτοῦ Νεοφύτου Λαρίσης, τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ ὁ ἀειμνήστος ἱεράρχης διεγράψασε καὶ διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, δι' ἧς κατέλιπε διάφορα ποσὰ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ τὸ Ὄρφανοτροφεῖον θηλέων τῆς Λαρίσης, εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰς φιλοπτώχους Ἀδελφότητας τῆς πόλεως, εἰς τὸν Ερυθρὸν ἐν αὐτῇ Σταυρὸν, τοὺς ἐν φυλακαῖς ἀπόρους, τὴν Ἀντιφθισικὴν Ἐταιρείαν, τὸ Σχολικὸν ταμεῖον, τοὺς ἑνοριακοὺς ναοὺς καὶ τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως. Τὰ ἱερά αὐτοῦ ἄμφια ἐκληροδότησεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ γεγραρὰν Θεολογικὴν σχολὴν πνευματικῆν τροφὸν μου», εἰς δὲ τὸν πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ Ἀρσένιον Μαυρόπουλον, τὸν «ἐπὶ τριακονταετίαν ὄλην πιστῶς καὶ μετὰ παραδειγματικῷ ζήλῳ καὶ ἀφοσιώσεως ὑπηρετοῦντά με» ἐκληροδότησε «πρὸς μικρὰν ἀνάμνησιν» τὸ μικρὸν χρυσοῦν εὐαγγελιὸν του, τὸν ἐπίχρυσον Σταυρὸν τοῦ Ἀγιασμοῦ, μίαν ἀρχιερατικὴν ράβδον καὶ ἐν ἐπιτραχήλιον.

—Τὴν παρελθούσαν Τρίτην 8 το. μ. πρὸς τῆς πύλης τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησίας Σχολῆς ἐξερχόμενος αὐτῆς περὶ ὄραν 12ην παρασυρθὴς ὑπὸ αὐτοκινήτου ἐτραυματίσθη σοβαρῶς καὶ μετὰ μικρὸν ἐξέπνευσεν ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς Ἰωάννης Φιλίππιδης πατὴρ τοῦ προϋσταμένου τῆς ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας Διευθύνσεως τῶν θρησκευμάτων κ. Λεωνίδα Φιλίππιδου. Τῆς κηδείας αὐτοῦ γενομένης τὴν ἐπαύριον ἐν τῷ ναῷ τῆς Σχολῆς προσέστη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ πολυαριθμοῦ Κλήρου, παρίσταντο δὲ πάντες οἱ Συνοδικοὶ καὶ οἱ παρε-

πιδημοῦντες ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερεῖς, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς καὶ ἄλλων Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου οἱ Ριζαρείται, καὶ πλῆθος κόσμου, τιμῶντος τὸν ἀείμνηστον ἄνδρα. Μετὰ τὴν ἱεράν Ἀκολουθίαν τῆς κηδείας ὁμίλησαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ διευθύνων τὴν Σχολὴν Καθηγητῆς κ. Παπανικολάου ἐξάραντες τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ. Ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Φιλίππιδης κατήγετο ἐκ τῆνου ἔνθα ἐγεννήθη περὶ τὸ 1864, ἐφοίτησεν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐσπούδασεν τὴν Μηχανικὴν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ἀπὸ δὲ τοῦ 1886 προσελήφθη εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησίας Σχολῆς ἐργασθεὶς ἐν αὐτῇ ἐπὶ 49 ἔτη. Ὑπῆρξε τέλειον ὑπόδειγμα ἀνδρὸς εὐσεβοῦς, τιμίου, πιστοῦ καὶ ἀφοσιωμένου εἰς τὸ καθῆκον, προσήνεγκε δὲ ἀνεκτιμήτους ὄνησεῖς εἰς τὴν Σχολὴν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Κατὰ νέαν ἀξιόπιστον στατιστικὴν τὸ σύνολον τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ὀρθοδόξων ἀνέρχεται εἰς 111,148, ὧν Ἕλληνες μὲν διαφόρου ὑπηρετικῆς εἶδος εἶνε 97,326, σῦροι δὲ 11,150 καὶ ἄλλοι διάφοροι 2,672. Οἱ Ἕλληνας ὑπηρετικοὶ Ἕλληνες συμποσοῦνται εἰς 63,914. Ἡ δὲ κατὰ γλώσσας ἀναλογία εἶνε: Ἕλληνες 87,560ο, Σῦροι 10,040ο καὶ διάφοροι 2,40ο.

—Ἡ Ἱ. Σύνοδος εἰς ἐνίσχυσιν τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσως ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ Ἐκκλησία λάβῃ ἀμειψότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις κοινοτικοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς, ἐνίσχυση δὲ διὰ παντὸς δυνατοῦ τρόπου τὴν λειτουργίαν ὅσον ἐνεστὶ περισσύτερον Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τὴν εἰς αὐτὰ φοίτησιν τῶν εἰς ξένας φοιτῶντων σχολῆς παιδιῶν, ἀνερχομένων εἰς 9 χιλιάδας καὶ πλέον ἡλικίας 6—19 ἔτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Τὸ ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου ἀφ' ἱκανῶν ἐτῶν ἐκδιδόμενον ἐκκλησιαστικὸ-θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ἀπόστολος Βαρνάβας» ἐπὶ τρίμηνον ἀναστειλάν τὴν ἔκδοσίν του ἔνεκα διαφόρων λόγων, ἤρξατο ἐπανεκδιδόμενον ἀφοῦ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ διατυπώσεις αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ νέου περὶ τύπου νόμου τῆς κυπριακῆς κυβερνήσεως.

—Ἐκ τοῦ «Ἀπ. Βαρνάβα» πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ ἀτόμος περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ βυζαντινῆς τέχνης τοῦ Καθηγητοῦ καὶ θεατρικῆς κ. Γ. Σωτηρίου θὰ ἐκδοθῆ προσεχῶς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὁ δὲ β' ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ «Κληροδοτήματος ἐκδόσεων» τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', ὅπως διαχειρίζεται ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Κύπρου. Πρόνοια ἐλήφθη περὶ δευτέρως προσεχῶς καθόδου τοῦ κ. Σωτηρίου εἰς Κύπρον πρὸς συμπληρωματικὴν μελέτην βυζαντινῶν τινων μνημείων αὐτῆς.

—Ὁ παρ' ἡμῖν παρεπιδημὸν ἐν ὑπερορίᾳ ἐκ Κύπρου Σεβ. Μητροπολίτης Κυρηναίας κ. Μακάριος ἀπῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς συνάντησιν τοῦ ἐκεῖ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας διατρίβοντος Μητροπολίτου Κιτίου κ. Νικοδήμου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Πρὸ τινος ἐν τῇ μονῇ Διάλου συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου Ἡρωθιρέως κ. Μιχαηλάσκου συνέδριον τῶν ἐν ὅλῃ τῇ Ρουμανίᾳ καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, καθ' ὃ παρέστη καὶ ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Μύρων. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ἐγένοντο ἀνακαινώσεις περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῶν νέων, περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ψυχολογίας ἐν τῇ θρησκευτικῇ ἀγωγῇ αὐτῶν, περὶ τοῦ προγράμματος καὶ τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων κλ., ἐλήφθησαν δὲ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων.

—Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πληροφοροῦνθεις ὅτι ἐν ταῖς βιβλιοθηκαῖς τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων ὑπάρχουν καὶ βιβλία ἀντιβαίνοντα πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν, δι' εἰδικῆς ἐγκυκλίου ἐσπευσε νά

νφδά τῷ ἄρθρῳ 55 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 5383 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

*Αριθ. Πρωτ. 155 Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1935

Κλήσις

Πρὸς τὸν Ἱεροδιάκονον Βασ. Λαζαρίδην

Προσκαλεῖσαι ὡς ἐμφανισθῆς τῇ 21ῃ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1935, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ καὶ ὥρᾳ 10 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ κλοπῇ διαφόρων ἀντικειμένων ἐκ καταστημάτων κατὰ διαφοροὺς ἐποχάς, δι' ἣν αἰτίαν καὶ συνελήφθης ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανισεῶς σου θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω δις διὰ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» καὶ ἀπαξ διὰ μιᾶς ἐφημερίδος τῶν Ἀθηνῶν, συνφθὰ τῷ ἄρθρῳ 55 τοῦ κωδικ. Νόμου 5383 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κασσανδρείας

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὡς μέχρι τῆς 15ῆς Ἰανουαρίου 1935 υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 5439 «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν ὑποψηφίων ἱερέων πρὸς πλήρωσιν τῶν κληρουσῶν ἐνοριῶν: 1) Ταξιαρχῶν 2) Μεταγγιτίου 3) Παρθενῶνος 4) Συκιᾶς 5) Σάρτης 6) Ἀγίας Παρασκευῆς (Κασσάνδρας) 7) Ν. Σκιῶνης 8) Φλογητᾶς 9) Ζωγράφου 10) Λακκώματος 11) Λακκιάς 12) Ν. Ἡρακλείας 13) Τσαλδαροχωρίου 14) Μονοπηγάδου 15) Τριαδίου. Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 24ῃ Δεκεμβρίου 1934. † Ὁ Κασσανδρείας Εἰρηναῖος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κρήτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων κλπ.» προσκαλοῦμεν αὐτῆς τοὺς κεκτημένους καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 παρ. 2 τοῦ ἰδίου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα (πτυχιούχους τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἢ πτυχιούχους Ἱερατικῶν Σχολῶν ὁμοταγῶν τῆ Ριζαρείου ἢ τετραταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν ἢ ἑλλείψει τούτων πτυχιούχους διδασκαλείων καὶ γυμνασίων μετὰ φροντιστῶν εἰς Ἱερατικὸν Φροντιστήριον, ἐκ δὲ τῶν ἤδη κηρυχθέντων καὶ πτυχιούχους Ἱερατικῶν ἐν γένει Σχολῶν, γυμνασίων καὶ διδασκαλείων), καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν τῇ πόλει Ἡρακλείου ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ ἁγίου Τίτου, ὡς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν τὰ σχετικά πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς ἀνωτέρω κληρουσῆς θέσεως. Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 28ῃ Νοεμβρίου 1935 † Ὁ Κρήτης Τιμόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μηθύμνης

Κενωθείσης μιᾶς ὀργανικῆς θέσεως ἐφημερίου ἐν τῇ Κοινότῃ Κεραμίων Παπιανῶν (Ἐνορία Παπιανῶν) τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν καλοῦμεν πάντας τοὺς βουλομένους νὰ

καταλάβωσιν αὐτὴν καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα ὡς μέχρι τῆς 27 Ἰανουαρίου 1935 υποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικάς αἰτήσεις μετὰ τῶν γενομισμένων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Καλλονῇ τῇ 18 Δεκεμβρίου 1934. † Ὁ Μηθύμνης Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημερίων κλπ.» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ τῆς ἐν Γαλατακίῳ ἐνορίας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ «τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου» ὡς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 83 τοῦ ὡς ἀνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου ν' ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους πρὸς ἐκλογὴν ἐφημερίου τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας. † Ὁ Κορινθίας Δαμασκηνός.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15 προκηρύξεως αὐτῆς συνφθὰ τῷ ἄρθρῳ 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439, καλεῖ τοὺς βουλομένους, ὡς μέχρι τῆς 5ῆς Φεβρουαρίου ἐ. ἔτ. υποβάλλωσιν μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς ἐνέργειαν ἐκλογῆς διακόνου διὰ τὴν ἐνορίαν τοῦ χωρίου Τρύπης τοῦ τέως δήμου Σπάρτης. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1935. † Ὁ Σπάρτης Γερμανός.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θήρας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων νόμου 5148, παρακαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐν τῇ νησίδι Θηρασίᾳ ὡς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν μέχρι τῆς 8ῆς Ἰανουαρίου 1935 ἔτους τὰς ἐγγράφους αἰτήσεις τῶν μετὰ τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 83) πιστοποιητικῶν. Ἐν Θήρᾳ τῇ 22ῃ Δεκεμβρίου 1934. † Ὁ Θήρας Ἀνθίμος.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Σιανίου καὶ Σιατίστης διακηρύττει ὅτι, ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίσεως μυστικῆν ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν, 1) Λειβάδι εἰς θέσιν «Καλλίνικος», 2) 4 ἄμπελοι εἰς θέσιν «Καρτσολίνα», 3) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Καστανιά», 3 στρεμ. 4) λιθόκτιστος ὑδρομύλος εἰς θέσιν «Παλιομονάστηρο» μετὰ περιοχῆς κήπου 2 στρεμ. 5), χειρότοπος εἰς θέσιν «Καλογερικά» 6 στρεμ. 6) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Βασιλική» 7 στρεμ. 7) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Ποτάμι» 3 στρεμ. 8) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Χανδάκι» 3 στρεμ. 9) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Μπνάρια 4 στρεμ. 10) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Σαλιαροβίτσα» 7 στρεμ. 11) ἀγροὶ εἰς θέσιν «Πρίπαλος» 5 στρεμ. 12) εἰς θέσιν «ἅγιος Μηνᾶς» στρεμ. 13) εἰς θέσιν «ἅγιος Μηνᾶς» 8 στρεμ. 14) ἄμπελος εἰς θέσιν «ἅγιος Μηνᾶς» 6 στρεμ. 15) ἀγρὸς εἰς θέσιν «Μπέλνες» 1 στρεμ. 16) ἀγροὶ εἰς θέσιν «Μιόρια» 7 στρεμ. 17) εἰς θέσιν «Γκρεμάδες» 2 στρεμ. 18) «Βαθύλακος» 2 στρεμ. 19) εἰς θέσιν «Ἀύτα Πραγασιά» 2 στρεμ. 20) «Ἀσβεσταριά» 3 στρεμ. 21) «Παλιομονάστηρο» 2 στρεμ. ἀνηκόντων κατὰ κατοχὴν καὶ κυριότητα εἰς τὸ Μετόχιον Ζώνης. Ἡ δημοπρασία αὐτῶν ἐνεργηθῆσεται ἐν Σιατίστῃ τὴν ἐκδοστικῇ (20) Φεβρουαρίου 1933 ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς καὶ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῶν ὑπ' ἀριθ. 48—54 ἐ. ἔ. ἀρχικῶν διακηρύξεων τῆς τοπικοῦ συμβουλίου ΟΔΕΠ Σιατίστης καὶ συγγραφῆς ἐπιχειρησῶν. Τῆς συγγραφῆς υποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λαμβάνωσιν γνώσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ τοπικῷ συμβουλίῳ ΟΔΕΠ Σιατίστης καὶ παρὰ τῷ ἐν Κοζάνῃ ὑπ.ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Σιατίστῃ τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1934. Ὁ Πρόεδρος τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου ΟΔΕΠ Σιατίστης. † Ὁ Σιανίου—Σιατίστης Διόδωρος.

Τύποις «Φοῖνικος», ὁδὸς Σταδίου 44, Ἀθήναι